VIII.

INCIPIT
DE MVTATA DECLINATIONE.

APRICATIO, pro apricitas. M. Tullius de Senectute (57): 'ubi enim potest illa aetas aut calescere apricatione melius vel igni?'

ITINER dictum pro iter. Varro Pranso Parato (421):

Luna éxpectans Adriám se itiner longúm sermone leváre.

Plautus in Mercatore (929):

quín tu ergo itiner éxsequi meum mé sines?

equidem mutata declinatio non est. ab eo quod est iter iteris facit, ab eo quod est itiner itineris.

Lucretius lib. VI (339):

obvia discutiat plagis itinerque sequatur.

Accius Oenomao (500):

coniúgium Pisis pétere, ad te itiner téndere.

idem Meleagro (457):

labóre aut minuat ítiner ingressúm via.

14—17 DE—pro iter; 18 Varro it.—levare; 24 Lucr. obv.—sequatur.

---

14 -TIS *et* -NIBVS *Mu.* || 15 apricacitas *L* || 18 sperans *Mu.* || adria se *L* A^A B^A: adriassent C^A: *corr. Roth.* || 20 ego C^A || sine L^1 C^A: sinis *codd. Pl.* || 21 quidem L^1 C^A || 21—22 *secl. Mu. (cf. 485. 4)* || 22 iter iteris] itiner itineris *L* B^A C^A || 24 plagis] gladis L^1 C^A: gladiis A^A B^A: cladis D^A || 26 Pis. pet. *Delrius*: tisis patere || 28 laborem ut *Guietus* || ingresso viae *Voss.*

Turpilius Thrasyleone (207):

age, age, égredere! atque utinam ístuc perpetuum ítiner
sit tibi . .!

FESTINEM, pro festinantem. Titinius Quinto (103):

nunc hóc uror, nunc haéc res me facit féstinem. ||

LACTE, nominativo casu, ab eo quod est lac. Ennius lib. XI (365):

et simul erubuit ceu lacte et purpura mixta.

Hemina Annalium lib. IV (36): 'ex Tiberi lacte aurire'. — Caecilius Titthe (220):

praesértim quae non péperit, lacte nón habet.

Varro Andabatis (26):

cándidum lact é papilla cúm fluit.

MANSVETEM et MANSVEM, pro mansuetum, ut sit nominativus mansues. Plautus Asinaria (145):

réddam ego te ex ferá fame mansuétem.

Accius Meleagro (453):

nunc sí me matrem mánsues misericórdia
capsít.

Varro Ὄνος λύρας (364): 'non vidisti simulacrum leonis ad Idam eo loco, ubi quondam subito eum cum vidissent quadrupedem galli tympanis adeo fecerunt mansuem, ut tractarent manibus?'.

---

1 Lacte—lac; 3—4 Hem. ex—haur.; 7 Varro candi.—fluit.

---

30 ist. ut. *Both.* || ut. *post* sit *Havet.* || 1 L. pro nom. *L* || ab] pro *Mu.* || X *C^A* || 2 et simul er. *Gulielm.*: essi mulier er. || ceu] ceci *A^A*: (cecu *Paris. 7666 et fort. C^A*) *vide ne in archetypo* ceci *fuerit* || 6—7 *cf. 486. 4* || 7 confluit *codd. h. l.* || 8 Mansuete et mansues: *corr. Mu., Quich.* || 10 feram *L A^A C^A* || mansuetam *codd. Pl.* || 12 mansuem *Mu.* || 13 tapsit *L*[1] || 14—16 *troch. metr. disp. Mu.* || 14 conuidisti *C^A* || 15 e loco: *corr. Popma* || 16 fecerunt *Gulielm.*: ferunt.

483 M.

QVAESTI vel QVAESTVIS dictum pro quaestus. Titinius Fullonibus (26):

ni nós texamus, níhil siet, fullónes, vobis quaésti.

Plautus Aulularia (83):

nam híc apud nos níhil est quaesti fúribus.

Novius (105):

pér deam sanctám Lavernam, quaé cultrix quaestíst tui!

Terentius Hecyra (836):

numquam ánimum quaesti grátia ad malás inducam pártis.

Pomponius Pistore (123):

nám plus quaesti fácerem quam quadrínas si haberém molas.

Turpilius Demiurgo (42):

múlier meretrix, quaé me quaesti caúsa cognovít sui.

idem Hetaera (84):

simulári me a se amári quaesti grátia.

Caecilius Venatore (129):

satine huic órdini,
etsí nil egi, quaésti, quia sunt aémuli?

Varro Cato vel de liberis educandis (34): 'non in suarum manuum opificio, quibus † alme lino quid faciunt aut palma. nam liberti quaestuis causa derivant suas res pueris'.

18 Questu v. q. C^A || **20** siet *Bue.*: est: erit *Mu.* || **22** e. aliud q. *codd. Pl.* || furius || **23—24** N. Pedio per deam *Mu.*, (*sed cf.* '*Non. Marc.*' *p. 95*) || **24** sancta $L\,B^A\,C^A$ || quae cultrix *om.* L^1 || quaestist tui *scripsi*: quaestui sit || quae mei c. quaestuist *Ribb.* || **26** adducam *codd. Ter.* || **28** quam rinas L^1: quam quadrina C^A || malos B^A (*cum H*) || **32** simulare *Both.*[2] || **33** Feneratore *Spengel.* || **34** huc: *corr. Both.* || ordine L^1 || **35** (ego $E^1 P$) || quaesti quaesti C^A || sunemuli: *corr. Ald.* || 'étsi nil ego égi, quaesti?' 'quaésti?' 'quia sunt aém.' *Ribb.* || **36—37** insuerunt *Mu.* || **37** manum *Quich.*: manu || qui e busso aut l. *Mu.* || *fort.* quibus alumni || faciant *Barth.* || **38** *fort.* aut pluma || liberti *Iun.*: lib II || deribant: diribent *Mu.*

483. 484 M.

TVMVLTI, pro tumultus. Plautus Casina (649): ||

quid íntus tumúltí fuít?

Terentius in Andria (365):

níhil ornati, níhil tumulti.

Pomponius Piscatoribus (121):

quod hoc ést tumulti.

Accius Aeneadis vel Decio (1):

nihil néque pericli néque tumulti est, quód sciam.

idem Nyctegresia (485):

cuius vós tumulti caúsa accierim et quíd parem, animum advórtite.

VICTI, pro victus. Plautus Captivis (855):

proin victi quotidiani ventrem ad me adferas.

AESTI, pro aestus. Pacuvius Chryse (97):

aésti forte ex árido.

SENATI vel SENATVIS, pro senatus. Plautus Epidico (189):

senáti qui columén cluent.

Sallustius Catilinae Bello (30, 3): 'igitur senati decreto Q. Marcius Rex Faesulas, Q. Metellus Creticus in Apuliam circumque ea loca missi'. — Sisenna Hist. lib. III (17): 'Lucius Calpurnius Piso ex senati consulto duas novas tribus'. — idem (136): 'simul et senati

39—1 Tum.—fuit; 10—11 Vic.—adf.; 14—16 Sen.—decr.; 19 Sis. Luc.—consulto.

5 quid *Ald.* || **9** acierim B^A || et] er A^A || parum (-rom *P*) aduorti (*om.* animum) $L\,A^A\,B^A$: parem animum advortito C^A: *corr. Stephanus* || **11** proin *Pl.*: pro || proín tu tui cotídiani vícti vent. ad me. áff. *codd. Pl.* || **13** fonte *Osann.* || **14** vel senatus A^A: *om.* D^A || **17** Q. Metellus *Sall.*: m̄ tullius || **18** quicunque: *corr.* B^A || **19** lucilius $C^A\,D^A$: lucius (*H*) *vel* lucilius ($E^1 P$) A^A || senatis: *corr. Guietus.*

consultis clarissimis amplificati'. Varro de Vita Populi Romani lib. I: 'posteaquam Q. Fabio Maximo dictatore' * * *

VAS, pro vades. M. Tullius de Officiis lib. III (45): 'vas factus est alter eius sistendi, ut, si ille non revertisset, moriendum esset ipsi'.

SVMPTI, pro sumptus. Plautus Trinummo (250):

quod ebibit, quod comest, quod facit sumti.

Turpilius Philopatro (182):

ecce aútem tuo more, úti soles, vidére mi
aegre íd pati quia hós dies conplúsculos
intércapedo súmti faciundí fuit.

Lucilius lib. XXX (19):

quid dare, quid sumti facere ac praebere potesset.

Caecilius Plocio (180):

quid hóc futurum obsónio est, ubi tántum sumti fáctum?

Varro || Bimarco (52):

cúm novissimé mutaret, quántum sumpti fécerit.

ITERIS positum pro itineris. et quidem recte, ab eo quod iter, iteris facit; itiner, itineris. Naevius Lycurgo (33):

ignótei íteri' súmu'; túte scís?

24—25 Sum.—sum.; 3—5 It.—scis.

---

20 ampl. * * * *Mu.* || de vita populi (*om.* romani) *L* A^A C^A (*siglum* pr̄ *male explicatum erat*): pr̄ (*om.* de vita) B^A (= *G*) || **21** III *Kettner.* || **22** vades *ed. a. 1476*: vade || I *L* B^A || **24—25** *cf. 81. 20* || **26—29** *cf. 525. 29* (*s. v.* dies, acc.) || **27** tuo more ut *codd. 525*: tuum ore uti *codd. h. l.* || **28** hoc *codd. h. l.* || **31** potisset || **33** est *Both.*: et || **2** mitaret L^1: putaret *Meinek.*: putarit *Kettner.*: *fort.* aestimaret || sumptif. *Havet.* (*Arch. Lat. Lex. I, 443*) || **3** (et q.)—**4** (itineris) *secl. Mu.* (*cf. 482. 21*) || **4—5** *cf. 124. 32* (*s. v.* ignotae) || **5** ignoti (igoniti L^1) *codd. h. l.* (*cum codd. Prisc. I, p. 229*): -tae (-te) *codd. 124* (*cf. Class. Rev. XVI, 48*).

Accius Oenomao (498):

"praésto etiam adsum." — "expróme quid fers? nám te † longo ítere cerno
vádere."

idem Telepho (627):

stúdiumque iteris réprime.

Varro Cycno, περὶ ταφῆς (79):

tua témpla ad álta fání properáns citús iteré.

EXERCITI vel EXERCITVIS, pro exercitus. Accius Armorum Iudicio (150):

in quó salutis spésque summas síbi habet summa exérciti.

idem Epinausimache (310):

cóntra quantum obfúeris, si victús sies,
consídera et quo révoces summam exérciti.

Varro de Vita Populi Romani lib. II: 'quibuscum turpe fecerant foedus sine publico consilio, dediderunt hosti. quid quod Decius imperator pro exercituis salute se dis Manibus devovit?'

ASPECTI, pro aspectus. Accius Astyanacte (187):

abdúcite intro; nám mihi miseritúdine
conmóvit animum excélsa aspecti dígnitas.

7—8 Acc. expr.—vad.; 13 Exerciti pro ex.; 21—23 Varro quod—pro asp.; 25 Acc. comm.—dignitas.

---

7 etcam L^1: em iam (?) *Ribb.* || t. l. ab it. *Ribb.*: t. e l. it. *Mu.*: *fort.* t. l. ego it. || 15 (spesque supremas *G*): spes supremas *Iun.*: spesque (*gen.*) summam *Bue.* || *fort.* spes opésque summas síbi || 17 c. tu *Mu.* || obfuerit (?) *Ribb.* || 19—20 a quibus ictum t. fec. *Popma* || 20 dederunt: *corr. Quich.* || 21 hostibus *Kettner.* || h. * * * idem eodem, quid quod D. *Palmerius* || quodquod C^A (*supra add. in L*): quotquot B^A: quod A^A D^A || pro L A^A B^A: propter C^A D^A || exerciti: *corr. Kettner., Havet.* (*Arch. Lat. Lex. I, 443*).

idem Alphesiboea (80):

ó dirum hostificúmque diem! o
vim tórvam aspecti atque hórribilem!

SCRIPTIO, pro scriptura. Cicero de Oratore lib. II (5): 'illud autem est huius institutae scriptionis ac temporis'.

SALTI, pro saltus. Accius Melanippo (435):

híc Melanippum intér traiectus némorum in salti faúcibus.

LVCTI, pro luctus. Accius Pelopidis (519):

césso hinc ire et cápere lucti véstem in leto cóniugis.

idem Nyctegresia (491):

tún quod superest sócium mittis léto? an lucti paénitet? ||

PARTI et PARTVIS, pro partus. Pacuvius Atalanta (69):

ubi égo me gravidam séntio adgraváscere
propínquitate párti.

Varro Andabatis (26):

cándidum lact é papilla cúm fluit, signúm putant
pártuis, quod híc sequatur múlierem e partú liquor.

FRONS, pro frondes; ut Vergilius Georg. lib. II (372):

praeterea cum frons tenera inprudensque laborum.

Varro Parmenone (390):

caéditúr lótos *álta*, álta frós décidít Pálladís, plátanu' rámís.

31—32 Sal.—faucibus.

---

27 odirum L^1: odiorum $A^A B^A C^A$: o deírumque *Mu.* || **27—28** ovium turbam: *corr.* *Σ* || **32** intra *L* A^A || **34** lapere: *corr.* *Mu.* || lecto $A^A B^A$ || **36** tun *Voss.*, *Both.*: tunc || **1** et partui C^A || **2** (adgravescere *Lugd.*, *Bamb.*) || **3** partis *L* $A^A C^A$ || **4—5** (fl.) *cf. 483. 7* (*s. v.* lacte, nom.) || **7—8** *cf. 114. 1* || **10** lotos *Me.*: lutos B^A: lutos *vel* lucos $A^A C^A$: lucos *L* || alta *add. Bue.*: alma *Mu.*: atque *Ries.*

IBVS pro îs minus latinum putat consuetudo, cum veterum auctoritate plurimum valeat. Titinius Gemina (59):

eu! ecástor,
sí moratae sítis ambae íbus pro ut ego móribus!

Plautus Milite (74):

latrónes, ibus dínumerem stipéndium.

Pomponius Pappo Agricola (103):

nunc, quándo noluísti facere, fác voluptatí sies
ibús.

EXCELSITAS. M. Tullius de Officiis lib. III (24): 'etenim magis est secundum naturam excelsitas animi et magnitudo'.

CAMPANS, pro Campanum. Plautus in Trinummo (545):

credo égo istuc, Stasime . . . sed Campáns genus
multó Surorum iam ántidit patiéntia.

PERNICII, pro perniciei. M. Tullius pro Sexto Roscio (131): 'quorum nihil pernicii causa divino consilio, set vi ipsa ac magnitudine rerum factum putem'. — Sisenna Hist. lib. VI (128): 'Romanos inferendae pernicii causa venisse'.

HEREM, pro heredem. Naevius Gymnastico (58):

atque meís bonis
ómnibus ego te hérem faciam. ||

---

11 his || **14** sitis mor. *Ribb.* || pro ut ego *Herm.*: ut ego pro || moribus *cod. N. Fabri*: maoribus L^1: mauribus C^A: maioribus A^A B^A || **16** den. || **18** (uoluisti *G*) || **21** e. multo m. *codd. Cic.* || **22** *fort.* pro Campanus || **23** istasime || st. ita esse sed C. *Pl.* || **24** multos vestrorum (ūr.) i. ancidit patentia C^A || **25** Pernici || **26** pernici: -cie *codd. Cic.*: -cii *Gell. IX, 14. 19* || **26—27** sed vi *Cic. et Gell.*: et ut || **27** et m. *codd. Cic. et Gell.* || magnitudo ne A^A || putamus *codd. Cic.* || **28** inferendae *Gell. IX, 14. 8*: in re cerne || pernici || **29** Heredem pro heredem C^A || **31** te ego *Mu.* || heredem L B^A C^A.

487 M.

GELV ars monoptoton esse vult; contra sentit auctoritas. Lucretius lib. V (205):

adsiduosque geli casus mortalibus aufert.

idem lib. VI (156):

denique saepe geli multus fragor atque ruina.

VAPOR et VAPOS et TIMOR et TIMOS et LABOR et LABOS ita sunt ut color et colos. Lucretius lib. VI (952):

pervolitant, permanat odos frigusque vaposque.

Naevius Lycurgo (40):

iam ibí nos duplicat ádvenientis tímos, pavos.

Accius Andromeda (112):

quí neque terraest dátu' nec cineris caúsa umquam evasít vapos.

Varro Manio (247):

sternít iuvencus, quám labos mollém facit.

PERVICO, pervicaci. Accius Armorum Iudicio (158):

sed pérvico Aiax ánimo atque avorsábili.

IONI. Plautus Aulularia (556):

quem quóndam Ioni *Iúno* custodem áddidit.

ANTISTITAM. Accius Astyanacte (167):

utinam únicam mihi antístitam Arquitenéns suam tutétur!

GEMITI. Plautus Aulularia (722):

tantum gemiti et mali, maestitiae mihi hic dies optulit.

1—3 Gel.—auf.; 5—10 idem fr. a. r. g.—timos; 14 Varro ster.—facit.

---

3 que *om.* $C^A D^A$ || 5 geli *post* ruina || 8 -tas $L A^A B^A C^A$: -tans D^A || ados: odor *codd. Lucr.* || 10 pavos *om.* D^A || 12 cynneris: (*corr. G*) || 14 stertit iuventus *Oehler.* || 16 advorabili $A^A C^A$: vorabili $L B^A$: *corr. Mu.* || 18 Iuno *om.* || 23 mali *om.* C^A || mihi d. hic C^A: hic d. mihi *codd. Pl.*

SPECIS, pro specubus. Accius Alcmeone (62):
quod dí in terram infernám penitus
depréssum altis clausére specis.

GALLVM, pro gallorum. Varro Eumenidibus (140):
rúditatem ac pudórem gallûm, coépit, mihi † videri.

GENERIBVS, pro generis. Accius Alcmeone (64):
qui ducat, cúm te socerum víderit,
géneribus tantam ésse inpietatem?

ARGVS, pro Argivus. Plautus Amphitryone (98):
Amphítryo natus Argis ex Argó patre.

Vergilius Aen. lib. IV (661):
auriat hunc oculis ignem crudelis || ab alto
Dardanus.

AVGVRA, pro auguria. Accius Telepho (624):
pró certo arbitrábor sortis, óracla, adytus, aúgura?

HVMV, pro humo. Varro Pranso Parato (422):
contrá coactu' cérvu' latratú canum
fertúr bisulcis úngulis niténs humu.

idem [Varro] *Ταφῇ Μενίππου* (531): 'in pavimento non audes facere lacunam; at in humu calces facis elixos'.

---

24 Spec. pro spec.; 25—26 Accius pen.—specis.

---

24 Spectis C^A || 25 interdum inferam: in terram infernum *Bue.*: in sedem infernam *Mu.* || 28 pruditatem: *corr. Oehler.*: probitatem *Ries.* || ac *Ries.*: a A^A: an L B^A C^A || c. inibi *Vahlen.*, videris *Mu.*: c. mibi sic uendere *Bue.* || 30 quis deicat *Mu.* || vid. soc.: *corr. Voss.* || 31 tanta C^A || 33 natum || 34—2 *secl.* (?) *Mu.* || 5 Humo pro humo C^A: Humu (*H*) *vel* Humo ($E^1 P$) pro humo A^A || 5—7 *cf. 353. 20* (*s. v.* niti, ambulare) || 6 servus *codd. utrobique*: *corr. Turneb.* || 7 neces *codd. h. l.*: neites *Mu.* || humum || 8 idem *Mu.*: vident (-den C^A) || Varro *om.* $L^1 C^A$ || 8—9 *cf. 48. 18* (*s. v.* elixum) || 9 non aedes *codd. h. l.* || *fort.* iacere lagoenam—iacis || humo || calceos: *corr. Bue.* || clixos (di- C^A): (*corr. H*).

488 M.

FLVCTI, pro fluctus. Accius Telepho (633):

fluctí cruoris vólverentur míhi . .

idem Clytaemestra (33):

flúcti inmisericórdes iacere, taétra ad saxa adlídere.

Pacuvius Chryse (76):

interea loci
flúcti flaccescúnt, silescunt vénti, mollitúr mare.

PISCATI, pro piscatus. Pomponius Piscatoribus (119):

"quíd habes in syrpículis, calve?" — "ómne piscatí genus."

Turpilius Demetrio (21):

antehác si flabat áquilo aut auster, ínopia
tum erát piscati.

POEMATIS. M. Tullius *de Officiis* lib. III (15): 'quod item in poematis, in picturis usu venit'.

CVLTIO, pro cultura. M. Tullius de Senectute (56): 'num igitur horum senectus miserabilis, qui se agri cultione oblectabant?'

VVLGARIAM, pro vulgarem. Novius Zona (98):

átque facilitátem,
video, úteris vulgáriam.

Turpilius Thrasyleone (205):

. nón est mediocrís res neque vulgária
fallácia haec.

17—18 Pisc.—gen.; 24—25 Cult.—oblectabant.

---

11 uoluerunt B^A || mihi (michi L)] Mysii *Bue.* || **13** taetra *Mu. post Me.*: et aetra L^1: et aethra A^A B^A: et aetera (*Paris.* 7666) *vel* aetera (*om.* et) (*Lugd. Bamb.*) C^A || **15** loca: *corr. Gulielm.* || **16** flacciscunt || **20** fiuat C^A || **21** tum orat L^1: tumeor at A^A B^A *ut vid.*: tum erat C^A (*cum* H^2) || **22** de off. *add. Me.* || **23** item (autem) *codd. Cic.*: idem || usum L A^A B^A || **25** m. fuit *codd. Cic.* || **26—28** *cf.* 481. 18 (s. v. uti *cum accus.*) || **27** aquae (*corr.* E^1 P) *codd. h. l.* || **30** em non *Havet.* (*Mél. Graux, p. 809*) || non e. m. neq. v. *Mu.*: non e. m. r. neq. est v. *Ribb.*: non e. m. haec r. neq. v. *Studem.* || *fort.* non m. est || **31** haec fall. (*troch.*) *Both.*

Afranius Privigno (263):
dehinc témeritatem répudio vulgáriam.

PANNIBVS, pro pannis. Pomponius Maccis Geminis (70):
"bono animo es!" — "vídeo, erepsti prímiter de pánnibus."

INDECORIS, pro indecora. Accius Athamante (193): ||
cúius sit vita indécoris, mortem fúgere turpe haut cónvenit.

Vergilius lib. XII (25):
nec genus indecoris.

FETIS, pro fetibus. Accius Bacchis (243):
ubi sanctú' Cithaeron
frondét viridantibu' fétis.

SVBLIMA, pro sublimis. Accius Phinidis (576):
aut saépe ex humili séde sublima évolat.

Sallustius Historiarum lib. III (27): 'nam tertia tunc erat, et sublima nebula caelum obscurabat'.

Ab eo quod est labos LABOSVM facit non laboriosum Lucilius Satyrarum lib. III (10):
praeterea omne iter est hoc labosum atque lutosum.

NEFANTIA, pro nefanda. Lucilius Satyrarum lib. III (59):
Tantalu' qui poenas, ob facta nefantia poenas,
pendit.

idem lib. XXIX (65):
díssociata aeque ómnia ac nefántia.

---

7 Subl. p. subl.; 9—10 Sall. nam—obscurabat; 14—16 Nef.—pendit.

34—35 *cf. 154. 21* (*s. v.* primiter); *506. 28* (*s. v.* es pro esto) || **35** quin bo. *codd. 154* || eripisti *codd. h. l.* || **36** pro indecore C^A || **1** cuiust *Mu.* || turpem *Iun.* || aut || **8** sublimia evolat L^1C^A: sublime volat A^A || **10** tunc] luna *Maehly.* || **11** labes *Mu.*: *fort.* lābor || non lab. *del. Quich.* || **13** inter est C^A || **14** VI C^A || **15** poenas *alt. om.* D^A || **18. 21** dissociat (*seq.* a): *corr. Guietus, Oehler.* || atque: *corr. Fruter.* || dissociataque *Bue.*

Varro Sciamachia, περὶ τύφου (509): 'ego, inquit, ei eam suppetias, quicum mihi nec res nec ratio est, «díssociata aeque ómnia ac nefántia?»' (Lucil. XXIX, 65.)

GRACILA est, pro gracilis [est]. Lucilius Satyrarum lib. VIII (1):

quod gracila est, pernix, quod pectore puro,
quod puero similis.

BACCHANALIORVM, pro bacchanalium, ut vectigaliorum et conpitaliorum et novaliorum et vulcanaliorum. Sallustius (Hist. III, 31): 'exaudirique sonus bacchanaliorum'. — idem Historiarum lib. IV (III, 50): 'Curio Vulcanaliorum die ibidem moratus'.

TVMVLTI. Ennius Hectoris Lytris (143):

quid hoc híc clamoris, quíd tumulti est? nómen qui usurpát meum?

Turpilius Paedio (154):

. . . progrediór foras visére quid hic tumúlti
anté fores.

Sallustius in Catilinae Bello (59, 5): 'ille cohortis veteranas, quas tumulti causa conscripserat, in frontem, post eas ceterum || exercitum in subsidio locat'. — Afranius Vopisco (393):

hém, quid hoc? perií! pertimui! quíd tumulti exaúdii?

PROGENII. Pacuvius Paulo (1):

patér supreme nóstrae progenií patris.

---

19 ego enim quid C^A || 20 ei eam *Mu.*: etiam A^A: eam $L\,B^A\,C^A$ || quicum *Bue.*: qui tunc || 22 est *pr. om. ed. a. 1471* || est *alt. om.* A^A || 23 e. pede quod pern. *I. Dousa* || 24 (puro E^1P) || 27 nonus C^A || 28 Vulc. die] religione Vulc. *Havet.* || **29—490. 22** *post 490. 27 collocand. videntur (cf. 'Non. Marc.' p. 26)* || 30 qui tum. C^A || 32 hic *Both.*: hi (*seq.* t) L^1: in C^A: hinc $A^A\,B^A$ || 33 foros A^A || 35 fronte *codd. Sall.* || 3 exaudio *Ribb.* || 4 Progenis (*Lugd. Bamb.*) *vel* -niis (*Paris. 7666*) C^A || 5 progeni || patres *Mu.*

STREPITI, pro strepitus. Ennius Hectoris Lytris (144):
quid in cástris strepitist?

ADMIRABILITAS, pro admiratio. M. Tullius de Officiis lib. II (38): 'ergo et haec animi despicientia admirabilitatem magnam facit'.

ITINER, pro iter. Ennius Telepho (292):
leûmque de consílio hoc itiner crédo conatúm modo.

Pacuvius Atalanta (44):
dolét pigetque
nági' magisque mé conatum hoc néquiquam itiner . . . .

idem Duloreste (121):
Délphos venum pécus egi, inde ad stábula huc itiner cóntuli.

FEROCIA, pro ferocitate. Pacuvius Teucro (345):
nisi cohérceo
protérvitatem atque hóstio feróciam.

DELERITAS, deleratio. Laberius (139):
quaenám mens, quae delḗritas vos súbpolitorés facit
cum cáno eúgió puéllitárí?

HOLERORVM, pro holerum. Lucilius Satyrarum lib. XV (31):
tintinabulum abest hinc surpiculique holerorum.

MIXTVRA et MODERATVRA. Varro de Vita Populi Romani lib. I: '† sed quod ea et propter talem mixtura inmoderata exaquiscunt, itaque quod temperatura moderatur in Romuli vita triplicis civitates'. †

---

8 Mirabilitas: *corr. Quich.* ‖ 8—9 *cf. 203. 11* ‖ 9 disp. ‖ 16 D. versum *Ranchinus* ‖ p. e. (*Iun.*) inde *Voss.*: pecus secunde (-dae) ‖ ad *Iun.*: ab ‖ huc *Mu.*: ac: haec *Ribb.* ‖ 17—19 *cf. 121. 14* (*s. v.* hostire) ‖ 18—19 n. cicia (citia) fericitate (-roc- A^{A}) atque (ad.) ferocia (*om.* hostio) *codd. h. l.* ‖ *scripturam corruptissimam inde ortam credit Mu., quod hi versus olim post 492. 2 positi, cum ibi intercidissent, summae paginae margini in archetypo adscripti essent* ‖ 21 -ris ‖ 22 ca. anilique eu. *Bue.* ‖ 25 Mi. pro mod. *ed. princ.* ‖ 26—27 misturam immoderatam *Ald.* ‖ 27 exaquiscunct C^{A}: exacescunt *edd.* ‖ ita quoque temperatur moderatura *Roth.* ‖ vita] civitate *Quich.*

GVBERNA, pro gubernacula. Lucilius Satyrarum lib. XX (12):

proras despoliate et detundete guberna. ||

SINGVLARIA, pro singulari. Turpilius Demetrio (28):

homo única est natúra ac singulária.

LVBIDINITAS, pro lubidine. Laberius in Scylace (81):

lubídinitate lábitur.

FRVCTI vel FRVCTVIS, pro fructus. Turpilius Canephoro (12):

sati' frúcti reddunt.

idem Hetaera (86):

haec si ínpetro abs te ut fáciat,
sati' frúcti cepero éx te.

Varro de Re Rustica lib. I (2, 19): 'eius enim salivam esse fructuis venenum'.

MENSIONEM, pro mensuram. Cicero in Oratore (177): 'aures enim vel animus aurium nuntio naturalem quandam in se continet vocum omnium mensionem'.

VOLVTABVNDVS, pro volutans. M. Tullius de Republica lib. II (68): 'cupido autem et expetenti et lubidinoso et volutabundo in voluptatibus'.

PORTI, pro portus. Turpilius Demiurgo (48):

neque naútae, cum essent círcumventi véntis, incerto ítinere,
porti índigentes.

DOMVIS, pro domus. Varro Ταφὴ Μενίππου (522): 'perrexit in interiores partes domuis'.

---

29 detundite (-ditate C^A) || pr. detendite et spoliate gub. *codd. Mar. Victor. p. 56. 11* || 3 Colace *Iun.* || 8 faciet B^A *ut vid.* || h. s. a. t. u. fa. i. *Havet. (Mél. Graux, p. 810)* || 11 venenum *cod. Varr.*: veneno || 12 pro mensura $L B^A C^A$ || 14 vocem: *corr.* B^A || 16 appetenti (?) *Mu.* || 17 voluntatibus $L A^A B^A$ || 21—22 *cf. 217. 15.*

SONITI et SONV, pro sonitus et sono. Pacuvius Duloreste (133):

quidnam autem hoc sóniti est, quod stridúnt foris?

Caecilius Chalciis (20):

núm quid nam forés fecere sóniti?

Sisenna Historiarum lib. III (26): 'postquam sonu signorum proelium magno cum clamore virorum commissum est'.

GLVTINO, pro glutine. Lucilius lib. XXVI (XXVIII, 41):

praetérito tepido glútinator glútino.

CAVTIO, pro cautela. Cicero de Oratore lib. II (300): 'neque illa mihi cautio et timiditas in causis propter praestantem prudentiam Crassi neglegenda est'. ||

FEROCIA, pro ferocitate. M. Tullius de Republica lib. VI (1): 'qui contuderit eius vim et ecfrenatam illam ferociam'.

GELO, pro gelu. Varro Sesqueulixe (467):

Pieridum comesque tenens
† cata gelo putri
montium † laxa.

CESTIS, pro cestibus. Varro Devictis, περὶ φιλονικίας (89): 'dicat pugilis: spectatoris, qui miserum putatis

---

31—33 Caut.—est.

---

23 Soni et sonus *L* B^A C^A || sono *Σ*: sona || 24 fori: *corr. Iun., Ribb.* || 26 nam quid nam: *corr. Ribb.* || facere C^A (*cum G*) || 28 utrorumque *Mu. duce Popma* || 29 XXVIII *Mu.* || 30 praetreito (?) *Mu.* || gl. glutinor: (*corr.* H^1) || 31—33 *cf. 228. 21* || 2 contuperit L^1: comperit *rell.*: *corr. Roth.* || 4 pueri dum: *corr. Scal.* || quae *Scal.* || tenens *scripsi*: tenent || 5 cavata *Scal.*: cana *Bue.*: *fort.* catenata || 6 saxa *Bentin.*: *fort.* latera || 4—6 . . Pieridum comes | quae cavata tenent gelo | saxa putria montium *Mu.*: Piéridúm comés | quaé tenént cána pútrí geló móntiúm | sáxa *Bue.* || 7 Vae victis *Ald.* || 8 ducat C^A || pugili C^A: (pugil *index marg. in* B^A) || (-res *P*) || quin *Mu.*

vinci, quaero a vobis, si adversarius supercilia mi cestis descobinarit, numquis vestrum sua mihi est daturus?'

FRVCTVIS, pro fructus. Varro Meleagris (295): 'quaero, utrum fructuis an delectationis causa? si fructuis, ut vendatis'. — idem Varro *Ταφῇ Μενίππου* (530): 'aliquot Romae sunt, qui cellas vinarias fructuis causa fecerunt'.

QVAESTI, pro quaestus. Varro Prometheo Libero (436): 'aemulum illius artis atque obstrigilatorem, quae propter aliquot annos quaesti nihil fecerit'.

SENECTAM, pro senectute. Vergilius lib. VI (114):

vires ultra sortemque senectae.

Lucilius lib. XXVIII (51):

próspiciendum ergo ín senectam *iám* nunc adulescéntiaest.

INERMIS, pro inermibus. Sallustius [in] Iugurthae Bello (107, 1): 'neque quemquam decere, qui manus armaverit, ab inermis pedibus auxilium petere'. — Sisenna Historiarum lib. III (37): 'plerique inermi in castra perfugiunt'.

GALLIAE, pro Gallicae. Sallustius Hist. lib. IV (40): 'cum interim lumine etiamtum incerto duae Galliae mulieris conventum vitantis ad mestrua solvenda montem ascendunt'. ||

EFFIGIA, pro effigies. Afranius Vopisco (363):

cuius te súscitat
imágo, cuius effígia, quo gnatú's patre.

---

9 supercilta A^A: supercilita *L* || cerstis A^A || **10** discopinarit $L\,A^A\,B^A$: discopanarit C^A: *corr. Roeper.* || suam m.: *corr. ed. a. 1476* || **11** Fructibus $L^1\,C^A$ || pro fructis $L^1\,C^A$: pro fructibus $A^A\,B^A$ || **12** utr. fructuus C^A || **12—13** c. si fructuis *Roth.*: c. structuis (fructuis *P*) || **13** Varro *del. Ald.* || **14** quid $L^1\,C^A$ || **16** obtrigilatorem: *corr. Pius* || quae] quem *Havet.*: qua *Roth.* || **21** senecta: *corr. F. Dousa* || iam *add. Mu.* || nunc in ad. *Casaubon.* || **22** in *om.* $L\,C^A$ || **23** nequequam C^A || dicere B^A || **26. 27** Gallae *Pius* || **3** cognatus $L\,A^A\,B^A$.

INTEMPERIA, pro intemperantia, apud veterem auctoritatis obscurae (Gell. I, 17, 2): 'has eius intemperias in maritum'.

POEMATORVM, pro poematum. Afranius Privigno (271):
poématorum nón bonorum.

Plautus Asinaria (174):
nám nec fictum umquam ést neque pictum néque scriptum in poématis.

CAVTIO, pro cautela. Terentius in Andria (400):
puerum autem né resciscat míhi esse ex illa caútio.

ACRITAS. Accius Neoptolemo (467):
vis veritátis atque acritás . . .

LARGITAS, pro largitio. Terentius in Adelphis (985):
quód proluvium? quaé istaec subita est lárgitas? . . . .

DEXTRABVS, pro dexteris. Livius in Odyssia (40):
deque manibus dextrabus.

CVRATVRA et CVRATIO, pro cura. Terentius in Eunucho (316):
tametsí bona est natúra, reddunt cúratura iúnceas.

Cicero Tusculanarum lib. III (23): 'nam ut medici causa morborum *inventa* curationem esse inventam putant'.

INBERBI, pro inberbes. Lucilius lib. XXX (77):
inberbi androgyni, barbati moechocinaedi.

Varro epistula ad Fabium: 'quod facie Saturorum similes sunt, quod simi sunt idemque inberbi'.

---

5 intemperantias: (*corr.* H^2) || 8—9 *cf.* *309. 12* || 9 usquam *codd.* *309* || ne scr. C^A || 11 cautiost *codd. Ter.* || 13 veritis (*suprascr.* ta) *L*: vertus *Mu.* || veritatis vis atque acritas *Voss.* || 14—15 *cf.* *373. 20* || 16 Livius *Bentin.*: laberius || 19 natura *om.* C^A || 21 verborum: *corr.* H^3: morbi *codd. Cic.* || inventa *om.* || 22 -bis || XXX maximus si argento: *corr. Cuiac.* (*cf. v. 27*) || 24 quod *secl. Mu.* || facis: *corr. Iun.* || saturnorum: *corr. Cuiac.* || 25 sunt *secl. Mu.* || simei s. *Mu.*: maximi sunt $L^1 B^A$: maxima fiunt $A^A C^A$ || -bis (-bi B^A).

SESCENTVM, pro sescentorum. Lucilius lib. XXX (22): Maximu' si argenti sescentum ac mille reliquit.

idem lib. XXX (20):

quid vero est, centum ac || ducentum possideas si milia?

PAVPERIES, pro paupertate. Ennius Hecuba (170):

senéx sum: utinam mortem óppetam, priu' quam évenat
quod ín pauperie meá senex gravitér gemam!

AEDIS nominativo singularis. Varro de Vita Populi Romani lib. I: 'haec aedis, quae nunc est, multis annis post facta sit. utique omnia regis temporibus delubra parva facta'.

VICTVIS, pro victus. Varro de Vita Populi Romani lib. I: 'primum de re familiari ac partibus; secundo de victuis consuetudine primigenia; tertio de disciplinis priscis necessariis vitae'.

GRADVIS, pro gradus. Varro de Vita Populi Romani lib. II: 'multo praediti pudore et pudicitia adulescentis vixerunt, cum maiore parte eius graduis aetatis stipendia facerent'.

3—8 Paup.—facta.

---

26 pro sesc. *secl.* (?) *Mu.* || **27** argentis s. $L A^A B^A$ (*cf. ad v. 22*) || ac mille *om.* C^A || *post* rel. *lacunam sign. Mu.* || **1** atque d. *Bouterwek.*: aut d. (?) *Mu.* || si B^A (= *G*): *om. rell.* || **2** milium: *corr. Mu.* || **3** Pauperie (?) *Mu.* || pro paupertatem A^A || **3—5** *cf. 507. 18* (*s. v.* evenat) || **4** u. moriar m. o. *codd. h. l.* || eveniat *codd. h. l.* || **5** pauperiem s. C^A: pauperie s. D^A || **6** singularis L^1: -ri *rell.* || **7** quae *ed. a. 1471* (que *ed. princ.*): quo (quod $E^1 P$) || **8** factast *Mu.* || utique o. r. *scripsi*: in quae (-que) o. r. $L A^A B^A C^A$: in qua o. r. D^A: namque Numae (*vel* namque omnia Numae) r. *Mu.*: quia omnia regiis *Scal.* || **10** ac *Me.*: ab (ad *Paris. 7666*) || **10—11** secunde de C^A || **11** prim. *om.* C^A || **14** vixerunt *Me.*: dierunt $L^1 C^A$: dixerunt $A^A B^A$: *fort.* degerunt || maiore patre: maiorem partem *Me.* || gradui: (*corr.* P^1) || aetatis *Kettner.* (*seq.* s): etate C^A: etade L^1: etadte $A^A B^A$.

PVERILITAS, pro pueritia. Varro Cato vel de liberis educandis (4): 'velim mehercules, inquit, ipse uso magno puerilitatis formulam audire'.

ANVIS, pro anus. Varro Cato vel de liberis educandis (8): 'eam nutricem oportet esse adulescentem. anuis enim ut sanguis deterior, sic lac. lac enim, ut quidam dicunt physici, sanguinis spuma'.

PRAECANTRIX. Varro Cato vel de liberis educandis (15): 'ut faciunt pleraeque, ut adhibeant praecantrices nec medico ostendant'.

RITVIS, pro ritus. Varro Cato vel de liberis educandis (35): 'itaque domi rituis nostri qui per Dium Fidium iurare vult prodire solet in conpluvium'.

PRONIS, positum pro prona. Varro Parmenone (391):

ália trábs prónis ín humum áccidéns próximaé || frángit
ramós cadéns.

TENERITAS. Cicero de Finibus Bonorum et Malorum lib. V (58): 'in primo enim ortu inest teneritas ac mollitia quaedam'.

2—3 Ten. Cic. in primo—quaedam.

---

15 Pueritas *Mu.* || **16** -lis || uso A^A: usu $L B^A$: uto (*Lugd.*, *Bamb.*) *vel* ut (*Paris. 7666*) C^A: voto *Mu.* || **17** pueritatis *Mu.* || **20** ut quidem *Gulielm.* || **22** faciant: *corr. Pius* || plerique L^1 || ostendunt: *corr. Grauert.* || **24** Dium *Scal.*: deum || **26—1** *cf. 178. 31* (*s. v.* traps) *fort. secludend.* (*cf. 'Non. Marc.' p. 27*) || **1** alta *Oehler.* || **3** temeritas *codd. Cic.*

IX.

INCIPIT
DE NVMERIS ET CASIBVS.

Accusativus numeri singularis positus pro genetivo plurali. Sisenna Hist. lib. IV (112): 'qui tamen quibus leitibus foedera maiorum suûm dissoluta'. Titinius Veliterna (149):

ómnium vitiûm*ne* expertem, cónsili plenum próhibui?

idem in Gemina (47):

non † exsecratis parasitum nec virum aspellit domo.

Plautus Persa (390):

pol déûm virtute dícam et maiorúm meûm.

Lucretius lib. VI (642):

flammea tempestas Siculûm dominata per agros.

Terentius Hecyra (22):

prope iám remotum [ab] iniúria adversáriûm.

Accius Eurysace (381):

reppríme parumper vím citatûm quádrupedum.

---

om. hoc caput D^A || 6 DE NVMERIS ET CASIBVS C^A (*cum P et indice generali*): DE GENERIBVS ET CASIBVS *L* A^A || 8 pluralis *Mu.* || 9 litibus *ed. princ.*: letibus (lae.) || diss. * * * *Mu.* || 10 ne *addidi* || praehibui *Both.*: perhibui *Bue.* || 12 execratis (*Paris. 7666*) *vel* exscratis (*Lugd., Bamb.*) C^A: (execrastis *P*) || cúr non exscrattís p. néc vestrum aspellis d.? *Ribb.*: nôn pus exscreât p. néc vīrum a. d. *Bue.*: nómen exsecrát p. néc v. a. d. *Hermann.*: *fort.* non éxsecratrix párasitûm nec quaé v. a. d. || 14 virtutem || 16 flammae *codd. Lucr.* || 18 ab *om. codd. Ter.* || abversarium C^A || 20 reprime p.: parumper reprime *vel* reprimes parumper *Mu.*

idem Epinausimache (318):

ab clásse ad urbem téndunt, neque quisquám potest
fulgéntium armûm armátus ardorem óbtui.

Novius Eurysace (108):

mília
sex númmûm in arcam démisi nummáriam.

Turpilius Epiclero (54):

ni Cálliphonis núnc te miseret líberûm.

Pacuvius Atalanta (43):

paréntum incertûm invéstigandûm grátia.

idem Periboea (295):

regnûm ímperator, aéternûm morúm sator.

Varro Papia Papae, περὶ ἐγκωμίων (373):

omni ópstant in mystério invidûm tabes.

idem de Vita Populi Romani lib. IV: 'Hortensius supra decem milia cadûm heredi re*liquit*'. — *Lucilius lib. XVIII* (1):

milia ducentum frumenti tolli' medimnûm,
vini mille cadûm.

Sallustius Hist. lib. I (100): 'cuius duas insulas, propinquas || inter se et decem *milia* stadiûm procul a Gadibus sitas, constabat suopte ingenio alimenta mortalibus gignere'. — Afranius Vopisco (360):

23 armum *Bentin.*: armorum || animatus *Both.* || 24 Eur. (Eris. *G*) *secl. Munk.* || 26 dimisi || 28 in: (ni *PE*) || misere (-rae): *corr. Iun.* || 32 regum *Gulielm.* || aeternum, humanum *Ribb.*: aeterne, humanum *Both.* || 34 om. obst. in *Popma*: o mi optanti || mysterio *Mu.*: ministero (-rio B^A *ut vid.*) || inviduum: *corr. Ald.* || 35—39 *fort. secludend.* (*cf.* '*Non. Marc.*' *p. 87*) || 35—36 *cf. 544. 14* (*s. v.* cadi) || 36—38 heredi retollis (recollis A^A): *suppl. Me.* || *unus versus interciderat in archetypo* || 36—39 *cf. 544. 9* (*s. v.* cadi) || 38 tu centum *Bouterwek.* || 40 I *Gerlach.*: XI $A^A B^A$: *om.* $L^1 C^A$ || cuius] quas *Roth.* || 1 decem: decem milia ($\overline{X}$) *Me.* || 2 sitas *Carrio*: satis.

antíquitas peténda in principio ést mihi:
maióris vestri cúpidioris líberûm
fuére.

M. Tullius de Officiis lib. III (92): 'an emat denario quod sit mille denariûm?'

Accusativus positus pro dativo: "ignoscamus illam rem" pro "illi rei ignoscamus". Plautus Amphitryone (257):

velátis manibus órant, ignoscámus peccatúm suum.

Terentius in Eunucho (680):

au!
ne cónparandus hícquidem ad illum est.

Genetivus casus positus pro accusativo. Titinius Psaltria (93):

dicís tu, quaeso? quó te avortistí? mei
fastídis, meae delíciae?

Plautus in Aulularia (245):

abiit neque me cértiorem fécit: fastidít mei;

pro me fastidit. Lucilius Satyrarum lib. VII (31):

tristes, difficiles sumu', fastidimu' bonorum.

Turpilius Leucadia (103):

víde, nunc fastidít mei.

Lucilius lib. XXVIII (26):

cui saépe mille inpósui plagarum ín diem.

idem (inc. 167):

si argenti índiges.

---

4 repetenda *Both.*: spectanda *Mu.* || **5** nostri *Iun.* || incup. (*praec.* i): *corr. Mu.* || **7** IIII B^{A} || **10—11** *cf. 502. 13* || **10** ignoscant: *del. Me.* || **12—14** *cf. 256. 4* || **13** aut *codd. utrobique* || **14** ad] aut L^1: *secl. Mu.* || **16** dic istuc *Mu.*: dic sis tu *Gulielm.* || quo a te $L A^{A} B^{A}$: quor te *Ribb.* || abortisti || **17** fastidissi $L A^{A}$ || **19** Fast. (*nov. lemma*) || **20** p. m. f. *del.* (?) *Mu.* || **23** viden ut f. *Fr. Dousa* || **26—27** *post 498. 12 transp. Quich.*

Plautus Aulularia (379):

deinde égomet mecum cógitare intérvias
occépi.

|| cum sit veretur illam rem, sicuti et consuetudo et Terentius in Phormione auctor est dicens (232):

nón simultatém meam
veréri saltim?

veteribus genetivum pro accusativo poni placet. Afranius Compitalibus (31):

. sí non verear, némo vereatúr tui.

idem Simulante (302):

. tui verétur, me ad te mísit oratúm pater.

et in Emancipato (99):

optándum uxorem, quaé non vereatúr viri?

Pacuvius Hermiona (182):

Tyndareo fíeri contuméliam,
cuíus a te verétur maxume?

Atta Gratulatione (7):

níhilne te populí veretur, quí vociferere ín via?

Varro Sardis Venalibus (449): ||

non té tui saltím pudet, si níhil mei revereátur?

Accius Alphesiboea (76):

si tuí veretur té progenitorís, cedo.

Accusativus positus pro ablativo. Titinius Gemina (48):

. . edepol hóminis gnavi fúnctu's officiúm . .

---

29 interv.] interdum || **34** revereri *codd. Ter.* || **35** genetivus (-nit-, -vos): *corr. ed. a. 1476* || **37** *fort.* qui si s. n. vereare *Me.* || **38—39** Simulante. tui *Iun.*: simulatui || **39—40** pater. et *Roth.*: peteret $L A^{A} C^{A}$: peteret idem B^{A} || **44** a *del. Voss.* || **5** ign.: *corr. Puteanus.*

497 M.

Plautus Menaechmis (223):

nám parasitus ócto hominum múnus facile fúngitur.

idem Trinummo (1):

sequere hác me, gnata, ut múnus † fungas tuum.

Lucilius Satyrarum lib. I (37):

munu' tamen fungi et muros servare potissint.

idem lib. V (51):

Laeliu' pauperem ait se ingentia munera fungi.

Turpilius Epiclero (68):

séd volo ut família nostra offícia fungatúr sua.

idem Paedio (164):

núptias abiéci; amicos útor primorís viros.

Pacuvius Duloreste (129):

nónne officium fúngar vulgi atque aégre malefactúm feram?

Accusativus vel nominativus pro ablativo. Turpilius Demetrio (32):

meós parentes cáreo.

M. Tullius de Republica lib. V (4): 'sed tamen ut bono patri familias colendi, aedificandi, ratiocinandi quidam usus opus est'. — Varro Cygno, περὶ ταφῆς (80): 'denique si vestimenta ea opus sunt, quae fers, cur conscindis? si non opus sunt, cur fers?' — idem Prometheo Libero (431): 'id ut scias, audi hoc quod falsum dicis esse, nemini oculos opus esse, si habet'. — Sallustius

---

7 h. unus m. *C. F. Mueller.* (*Rhein. Mus. 54, 391*) ‖ **9** ac ‖ ut m. fungaris t. *codd. Pl.*: m. ut fungas t. *Mu.*: ut m. fungas tu t. *Schoell.* ‖ **11** potissint *Mu.*: possint ‖ **13** laevius $L\,A^A$ ‖ **15** s. vola $L\,C^A$: s. volo (*HP*) *vel* vola (E^1) A^A: s. vola (*G*) *vel* volo (E^2) B^A: sedula (?) *Mu.* ‖ **19** malefatum: (*corr. Bamb.*) ‖ **21—22** *cf. 466. 4* (*s. v.* careo) ‖ **22** eos *codd. 466* ‖ careo *om.* C^A ‖ **26** ei (et $E^1 P$): *corr. Roth.* ‖ **26—27** quae fers—opus sunt *om.* C^A ‖ **28** esse *om.* B^A ¦ nem.—esse *om.* L^1.

Hist. lib. II (IV, 67): 'ruinaque pars magna suismet aut proxumorum telis, ceteri vicem pecorum obtruncabantur'. Afranius Vopisco (390):

tandem út possimus nóstra fungi múnera.

idem Fratriis (173):

id aurum mé condonat lítteris.

Lucilius lib. XXVI (51):

haéc tu si volés per auris péctus inrigárier.

Genetivus positus pro ablativo vel adverbio loci. Plautus Trinummo (1153):

nón ego sum dignús || salutis?

Cicero Tusculanarum lib. IV (35): 'aliquod malum metuit; exanimatus pendet animi'. — Plautus Amphitryone (187):

ut sálvi poteremúr domi.

Pomponius Pappo Agricola (101):

dómus haec fervit flágiti.

Accius Erigona (49):

locórum late víridia et frugum úbera.

Lucilius Satyrarum lib. VI (6):

hortare, illorum si possim captu' potiri?

idem lib. VIII (17):

quarum et abundemus rerum et quarum indigeamus.

---

29 ma. p. *Mu.* || 30 citeri (cet. B^A) || vicem *Passerat.*: vece $L A^A$: vete C^A: vice B^A || obtruncabuntur B^A || 36 adverbium: *corr. Ald.* || 3 examinatus $A^A B^A$ || in amph. C^A || 4 potiremur (*cum codd. Pl.*) || 5—6 *cf. 503. 9* (*s. v.* fervit) || 6 fuerit placiti *codd. h. l.* || 8 locronum: *corr. Both.*: Locrorum *Ald.* || fruguum $L^1 C^A$ || 10 hortarei (?) *Mu.* || captus (*Scal.*) potiri *I. Dousa*: capisotiri $L^1 C^A$: capi sortiri $A^A B^A$.

498 M.

idem lib. IX (63):

si nihil ad faciem et solum lupa prostibulumque,
nummi opus atque assis.

Pacuvius Periboea (291):

postquam ést oneratus frúgum et floris Líberi.

Genetivus pro ablativo. M. Tullius de Republica lib. III (35): 'noster autem populus sociis defendendis terrarum iam omnium potitus est'. — Afranius Excepto (151):

quod vítae studium aut quód praesidium in pósterum
mihi súbponebas, mé cum privastí tui?

Varro de Vita Populi Romani lib. II: 'ut noster exercitus ita sit fugatus, ut Galli Romae Capitoli sint potiti neque inde ante sex menses cesserint'. Significat ad genetivum in potestatem venit Plautus Captivis (*cf.* 762):

ille alter potitus hostis est.

Sallustius in Iugurtae Bello (25, 10): 'ut, priusquam legatos conveniret, Adherbalis potiretur'. — idem in eodem (90, 1): 'ager autem aridus et frugum vacuus'. — M. Tullius de Officiis lib. I (81): 'haec sunt opera magni animi et excellentis et prudentiae consilioque fidentis'. — idem (Off. I, 151): 'omnium autem rerum,

---

14 solum *Lips.*: si olim || **15** numi L^1: numini $B^A C^A$: minimi *ut vid.* A^A || assis *Lips.*: obsit || **17** honoratus || flores A^A || **18** Gen. pro abl. *om. ed. a. 1476 (etiam cum exemplis pluribus a. 1471)* || **20** potius A^A || **22** privasti *Me.*: privis: privares *Ribb.* || **23** ut *secl. Mu.* || **24** itast *Mu.* || capitolii || R. praeter Cap. *Quich.*: R. nisi Cap. *Popma* || **25** gesserint: *corr. Lips.* || **25—26** significata ad gen. in: *fort.* significat autem (āt) genetivo in || **26** potestate A^A || **26—28** venit * * * (Ter. Ad. 871) ille alter sine labore patria potitur commoda. Pl. Capt. (92 *vel* 762) potitus hostis est *Mu.* || **28** *vix* hostiu(m)st || maior potitus hostium est *codd. Pl.* || **30** legatus L^1 || **31** fruguum $L^1 C^A$ || **32** hexsunt L^1: hae sunt B^A || **33** et excelsi *codd. Cic.* || et prudentia *codd. Cic.* et prudentiae quae (que) || consilique (?) *Mu.*

ex quibus aliquid adquiritur, nihil est agri cultura melius'. — Vergilius Aen. lib. I (215):

inplentur veteris bacchi pinguisque ferinae.

M. Tullius in Hortensio (83): 'et qui expectat, pendet animi, quia semper, quid futurum sit, incertum est'. — Varro Eumenidibus (154): 'ego autem, qui essem plenus vini et veneris'. — ‖ Sic "desipiebam mentis", pro "mente desipiebam". Plautus Epidico (138):

. . desipiébam mentis, cum ílla scripta mítterem.

Sic "mille annorum vivunt" pro "mille annis vivunt". Plautus Milite (1079):

qui míllе annorum pérpetuo vivúnt ab saeclo ad saéclum.

Dativus pro accusativo. Titinius Barbato (11):

úbi ambitioném virtuti vídeas antecédere.

pro "virtutem antecedere"
Plautus Truculento (137):

quia tuó vestimento ét cibo aliénis rebus cúras.

Accius Meleagro (446):

cúius exuvias ét coronam huic múneravit vírgini.

M. Tullius de Republica lib. IV (6): 'nec vero mulieribus praefectus praeponatur, qui apud Graecos creari solet; sed sit censor, qui viros doceat moderari uxoribus'. — Sallustius Catilinae Bello (56, 2): 'brevi spatio legiones numero hominum expleverat, cum initio non amplius duobus milibus habuisset'. — Lucilius lib. XXVI (96):

---

34 adquiretur C^A ‖ **38—1** quiessem (?) *Mu.* ‖ **1** uni L^1C^A ‖ **3** dés. mé. c. illas scríptas mittebám tibi *codd. Pl.* ‖ **6** quin *docti ap. Pl.* ‖ Ad (*nov. lemm.*) saeculo pro ad saeculum: ab sacio ad seclum *codd. Pl.* ‖ **8** ubi ubi *Mu.*: ubi iam *Ribb.*: at ubi *Quich.* ‖ ambitione virtutis (-ti A^A): *corr. Iun.* ‖ **9** (*om.* E^1P) ‖ **12** Accius *Ald.*: abius ‖ **15** reponatur: *corr. Iun.* ‖ **16** doceam L^1.

si míserantur se ipsí, vide,

† ne illorum causa superiore loco conlocavit. †

Terentius (cf. Ad. 491):

fácite ita ut vobís decet.

idem in Andria (69):

intérea mulier quaédam, abhinc triénnium,
ex Ándro conmigrávit huic vicíniae.

Varro de Vita Populi Romani lib. IV: 'tanta porro invasit cupiditas honorum plerisque, ut vel caelum ruere, dummodo magistratum adipiscantur, exoptent'.

Accusativus pro genetivo. M. Tullius de Officiis lib. II (29): 'dum homines perditi hastam illam cruentam meminerint et sperabunt'. — Vergilius in Bucolicis (VII, 19):

alternos Musae meminisse volebant.

Plautus Cistellaria (381):

méminere officiúm suum.

et Menaechmis (45):

proptérea illius nómen memini fácilius.

Accius Eurysace (346):

heú me miserum cum haéc recordor, cum íllos reminiscór dies!

idem ‖ Epinausimache (328):

eos mortalis, Phoenix, [lib. X] misereor saepe † studitos volo.

et Athamante (190):

véritus sum arbitrós; atque utinam mémet possim oblíscier!

20 causam *Guietus* ‖ collocarit *Guietus* ‖ **22** decet] placet ‖ **25** huc *Ter.* ‖ **30** perditi *Cic.*: cruenti (*seq.* h. i. cruentam) ‖ **31** sperabant $L^1 C^A$ ‖ **31—32** *cf. 524. 15* ‖ **38** eu ‖ illo $L B^A$: ille C^A ‖ **2** eo hos *Both.*: hos (?) *Mu.* ‖ foenis (-nus C^A) ‖ miseror $L A^A B^A$ ‖ éos mortalis, Phoénix, miseror; scíre ego istud uós uolo *Havet.* (*Mél. Graux, p. 804*): deorúm mortalis, Phoenix, esse líberos | reminíscor saepe et ístud itidem vós volo *Ribb.*: eos mortális, Phoenix, líbero | miséreor saepe stúdio et adiutós volo *Mu.* ‖ **4** arbitror: *corr. Both.* ‖ obliviscier A^A.

et Nyctegresia (488):

án ego Vlixem oblíscar umquam aut quémquam praeponí velim?

Turpilius Paedio (155):

iam désine
meminísse illius fórmam.

M. Tullius de Republica lib. IV (1): 'atque ipsa mens, quae futura videt, praeterita meminit'. — Varro Devictis, περὶ φιλονικίας (90): 'libet me epigrammatia facere et quoniam nomina non memini, quod in solum mihi venerit, ponam'. Sic et "invidit illam rem" pro "illi rei". Accius Melanippo (424):

índe aut quis mortális florem líberûm invidít meûm?

‖ "privatur illam rem", pro "illa re" [privatur]. Novius Paedio (69):

quot res vis húnc privari púlcras, quas utí solet!

Ablativus pro genetivo. Plautus Pseudolo (183):

víno modo cupidae éstis.

Lucilius Satyrarum lib. I (38):

porro quaecumque et quicumque, ut diximus ante,
obstiterit, primo hoc minuendi † refert res.

idem lib. VI (35):

[et] id solum adversae fortunae reque resistit.

Turpilius Paedio (157):

neque mírum: educta ut pár est, expars málitiis . . . .

5 et *Mu.*: ent $L^1 C^A$: in $A^A B^A$: et in *Quich.* ‖ **6** oblicar L^1: obliviscar *rell.* ‖ **11** mensa quae $L B^A$: mensasque C^A ‖ **12** Vae victis *Ald.* ‖ (me *suprascr. in H*) ‖ epigrammata *ut vid.* A^A (-mata H^1: -ma $E^1 P$) ‖ **14—16** *iamb. senar., Koeper.* ‖ **15** unde haec? quis *Mu.*: quisnam *codd. Cic. Tusc. III, 20* ‖ meum *Cic.*: meam ‖ **17** quod: o quot *Mu.* (*praec.* o): quo tu *Both.* ‖ (hanc *G*) ‖ **18—19** *cf. 394. 35* ‖ **19** cupidae estis *Pl.*: cupide testis $L B^A C^A$: cupide testis (*H*) *vel* cupitestis (E^1; cupittestis *P*) A^A ‖ **21** queic. *Mu.* ‖ et cuicumque: *correxi* ‖ **22** (promo *G*) ‖ *fort.* comminuendi ‖ re *Mu.* ‖ **24** et *seclusi* (*fuerat in arch.* it solum) ‖ **25—26** *cf. 501. 6* ‖ **26** virum *codd. h. l.* ‖ expartem (-per-) alicuius *codd. h. l.*

Vergilius Georg. lib. II (222):

illa ferax oleo est.

Accusativus pro nominativo. Pomponius Praecone Posteriore (141):

quót laetitias ínsperatas módo mihi inrepsere ín sinum!

Nominativus pro dativo. Novius Agricola (3):

"licet téne duo verbís?" — "etiam." — "primo ét postremo: «fíde!»"

Plautus in Aulularia (266):

crédo ego illum iam inaúdivisse míhi esse thensaurúm domi.
íd inhiat.

Cicero Tusculanarum lib. I (38): 'multaque saecula postea reviguit Pythagoreorum nomen'. — Varro de Re || Rustica lib. I (18, 5): 'centum iugeribus vinearum opus esse quindecim mancipia'.

Genetivus pro dativo. Accius Neoptolemo (464):

quid si ex Graécia
omnei íllius par némo reperirí potest?

Turpilius Paedio (157):

neque mírum: educta ut pár est, expars málitiis, metuéns sui.

Vergilius Aeneidos lib. I (14):

dives opum studiisque asperrima belli.

Plautus in Asinaria (77):

volo amári † obsecutam illíus volo amet mé patrem.

idem Pseudulo (5):

duorúm labori ego hóminum parsissém lubens,
mei té rogandi et tuí respondendí mihi.

---

27 I: (*corr. Paris. 7666*) || **30** quod || **32** licet tene *scripsi*: lecnete (lectene *H*¹) || uerba *Ribb.* || et p. idem: *correxi post Bue.*: 'et p.', idem (*sc.* Novius) * * * *Mu.* || **37** (postula *G*) || p. sic viguit *codd. Cic.* || **5** omni illius *Me.*: omne ilium || **6—7** *cf. 500. 28* || **11** (amori *H*¹ *cum codd. Pl.*) || obsecutum *codd. Pl.* || *fort.* volo amari obsequium (*vel* ob obs.) illius, v. a. m. p. || **13** hominem || **14** me interrogandi || tui tis r. *codd. Gell. XX, 6, 9.*

Cicero de Oratore lib. II (198): 'bonorum virorum plenum forum'. — Varro de Vita Populi Romani lib. IV: 'ipsa Italiae oppida sunt vastata, quae prius fuerunt hominum referta'.

Nominativus pro genetivo. Turpilius Epiclero (65):

at enim scíes ea quae fuisti ínscius.

Terentius Phormione (172):

ita plérique ingenió sumus omnes: nóstri nosmet paénitet.

|| Sic et "potior illam rem". Pacuvius Periboea (289):

régnum potior, cóniugem macto ínferis.

Ablativus pro dativo. Lucilius (IV, 8):

quod sumptum atque epulas victu praeponis honesto.

Vergilius lib. VI (465):

teque aspectu ne subtrahe nostro.

Genetivus pro nominativo. M. Tullius de Republica lib. VI (2): 'ut, quemadmodum scribit ille, cotidiano in forum mille hominum cum palliis conchylio tinctis descenderent'.

Ablativus pro accusativo. Vergilius lib. V (344):

gratior et pulchro veniens in corpore virtus
adiuvat.

Accusativus pro genetivo. Accius Myrmidonibus (12): ||

mea fácta in acie oblíti.

Sallustius Hist. lib. III (88): 'sed Pompeius a prima adulescentia, sermone fautorum similem fore se credens Alexandro regi, *facta consultaque eius quidem aemulus erat*'. — Vergilius Aen. lib. VIII (156):

et vocem Anchisae magni vultumque recordor.

---

17 vasta *Mu.* || ferunt L^1 || **21** nostri omnes C^A || **25** victu *Gell. IV, 16. 6*: dictu || praepones (pre-) $L\ B^A\ C^A$ || honestos C^A || **30** palleis concilio t. discenderent || **1** fata: (*corr. P*) || **2—4** *cf. 239. 3* (*s. v.* aemulus) || **3** (facta)—**4** *om. codd. h. l., uno versu archetypi praetermisso.*

502 M.

Accusativus pro dativo. Lucilius lib. XXVI (43):

súspendatne sé, an [in] gladium incúmbat, ne caelúm bibat.

Afranius Vopisco (388):

male meréntur de nobís eri,
qui nós tanto opere indúlgent in puéritia.

Caecilius Plocio (147):

dúm ego eius mortem inhio.

Plautus Amphitryone (257):

velátis manibus órant, [ut] ignoscámus peccatúm suum.

Vergilius Aen. lib. III (203):

tris adeo incertos caeca caligine soles
erramus pelago, totidem sine sidere noctis.

Cicero de Oratore lib. II (75): 'locutus esse dicitur homo copiosus aliquot horas'.

Dativus pro ablativo. Sisenna Hist. lib. III (30): 'alii saltu ac velocitate certare'. — Varro de Re Rustica lib. I (31, 5): 'a quo, quod indigent potui, poma dicta esse possunt'. — idem Cato vel de liberis educandis (23): 'non solum qui primus in alterutra re praestet alios, sed etiam qui sit secundus et tertius'.

Nominativus pro ablativo. Sisenna Hist. lib. III (42): 'omnia, quae diximus, loca statim potitus'. — idem (135): 'hostis loca superiora potiti'. — Vergilius lib. X (196):

saxumque undis inmane minatur.

---

7 sese *Quich.* || in *om. cod. N. Fabri* || c. vivat LB^AC^A: c. videat A^A: c. ruat *Lachm.*: c. tuat (?) *Mu.* || **10** nos *Bentin.*: non || **12** inhio *Gell. II, 23*: inibo || **13—14** *cf. 496. 10* || **14** ut LA^AB^A: vel C^A: *om. codd. 496* || **18** III || **21** ali (alii A^A) || (salitu *ut vid.* E^1: saluti *P*) || saltui ac velocitati *ed. a. 1471*: saltu ac velocitati (?) *Mu.* || **21—22** *cf. 61. 28* || **23** (idem)—**24** *post v. 19 transp.* (?) *Mu.* || **24** *fort.* alterutri || sit *om. Quich.* (*seq.* sec) || **26** potius L^1.

X.

INCIPIT
DE MVTATIS CONIVGATIONIBVS.

FERVIT, pro fervet. Lucilius lib. IX (55): ||

fervit nunc, fervet ad annum.

Accius Nyctegresia (482):

classis † aditcladitur fervit.

Titinius Setina (127):

sapiéntia gubernátor navem tórquet, non valéntia;
cocu' mágnum aënum, quándo fervit, paúla confutát trua.

Accius Meleagro (450):

heú! cor ira férvit caecum; améntia rapiór ferorque.

Pomponius Agricola (101):

dómus haec fervit flágiti.

Afranius Privigno (269):

hoc pótius, hoc nunc férvit animus, hóc volo.

31—32 DE—pro ferv.; 8 Acc. heu—fervorque; 12 Afr. nunc f. animus.

---

1 fervit aqua et fervet, f. n. f. a. a. *Luc.* || 3 (a)d assis C^A (d *pro* cl) || aditcladitur *L*: adidcladitur $A^A C^A$: (adit ocladitur *G*): aditu occluditur *Ribb.*: *fort.* occluditur (*cret. metr.*) *vel* aditu vestro || 4—6 *cf. 19. 17* (*s. v.* trua); *87. 11* (*s. v.* confutare); *186. 29* (*s. v.* valentia); *249. 19* (*s. v.* confutare) || 6 aula *codd. h. l.* (*corr.* H^2) || conf. trua] confutatavo cecum amentia rapior fervorque *codd. h. l.* (*cf. v. 8*) || 8 fervorque: (*corr. Montepess.*) || 9—10 *cf. 498. 5* (*s. v.* gen. pro abl.) *fort. secludend.* (*cf.* '*Non. Marc.*' *p. 88*) || 9 P. Pappo A. *codd. 498.*

503 M.

Varro Sexagesi (498):

quód leges iubént, non faciunt. † faciant; δὸς καὶ λαβὲ
férvit omnino.

Ab eo quod est fervit breviato accentu FERVERE facit, ut spernit, spernere. Afranius Epistula (127):

ego mísera *risu* clándestino rúmpier;
† torfere mater, ámens ira férvere.

Lucilius Satyrarum lib. IX (54):

fervere; ne longum, vero hoc lectoribu' tradam.

Vergilius Aeneidos lib. IV (567):

iam litora fervere flammis.

Lucretius lib. II (43b):

fervere cum videas classem lateque vagari.

Naevius Lycurgo (49):

laté longeque Thráces nostros férvere.

Accius Telepho (631):

aere átque ferro férvet † igni insígnibus florere .

Varro Desultorio, περὶ τοῦ γράφειν (86):

fervere piratis vastarique omnia circum.

‖ FERVAT, pro ferveat. Pomponius Fullone (50):

fácite ut ignis férvat, ligna insípite, far concídite.

16—17 ab—spernere; 21 Lucil. ferv.—tradam; 25 Lucr. ferv.—vag.; 31 Varro ferv.—circ.; 32—33 Ferv.—fervat.

---

14 (faciunt *om. G*) ‖ *δὸς καὶ λαβὲ Scal.*: dos celaue ‖ **15** (animo *P*) ‖ **16** brevi D^{A} ‖ **17** fit (?) *Mu.* ‖ **17—18** *cf. 382. 26* (*s. v.* rumpere) ‖ **18** misera risu] miso *codd. h. l.* ‖ rumpie *codd. h. l.* ‖ **19** turgere *Bue.*: torpere *Schegk.* ‖ amens ira *Me.*: amenstra (-trua C^{A}) ‖ **21** ne (*Paris. 7665*) *vel* non (*Montepess., Oxon.*) D^{A}: nei *Mu.* ‖ v. *om.* D^{A}: verum *Mu.* ‖ lictoribus (lito. D^{A}) ‖ **23** fe. lit. *codd. Verg.* ‖ **25** *carent codd. Lucr.* ‖ **27** Thraces *Both.*: trans ‖ **29** aere $A^{A} C^{A}$: rere $L B^{A}$ ‖ férvere (*Bentin.*) et signís florere insígnibus *Mu.*: igni *del. Ribb.* ‖ **32—35** *stant post 504. 29*: *huc transp. Quich.* ‖ **33** instipite: *corr. Scal.*

Accius Achille (2):

ne túm cum fervat péctus iracúndiae.

FERVITVR aeque pro fervetur. Afranius Vopisco (394):

quánta vociferátione férvitur! ei miseraé mihi!

LAVIT, pro lavat. Vergilius Georg. lib. III (221):

lavit ater vulnera sanguis.

idem Aeneidos lib. X (727):

lavit improba taeter
ora cruor.

Plautus Pseudolo (10):

eas lacrimís lavis.

Lucretius lib. II (376):

litoris incurvi bibulam lavit aequor harenam.

Accius Phinidis (578):

salsís cruorem gúttis lacrimarúm lavit.

Varro Cosmotoryne, *περὶ φϑορᾶς κόσμου* (226):

adque
Aegaeos fluctus quam lavit ante Aquilo,
saevus ubi posuit Neptuni filius urbem.

Sallustius Hist. lib. II (56): 'dubium an insula sit, quod Euri atque † astrici superiactis fluctibus || circum lavitur'.

38—42 Lav.—cruor.

---

35 ne tuum confervat *Mu.* || iracundia *Bentin.* || **36—37** *stant post 505. 28: huc transp. Mu.* (*vix recte; cf. 'Non. Marc.' p. 98*) || **36** pro fervitur *L* A^{A}: pro fervit B^{A} || **37** quanti: *corr. Bentin.*: quanta hic *Ribb.* || **38—39** *cf. 337. 17; 466. 20* || **39—40** *add. Me.* || **40—42** *cf. 327. 7; 413. 9; 466. 22* || **43—44** *cf. 466. 25* || **44** lacrimas *codd. h. l.* || **46** incurvam bibam (bilam) C^{A} || pavit *codd. Lucr.* || **51** egeus *L* B^{A} C^{A}: egetis A^{A}: *corr. Bue.*: Aegeo *Oehler.*· *fort.* Aeges || fluctu *Popma* || qua *Mu.* || alto aq. *Mu.* || **52** sebus || **1** Austri (*Ald.; Africi alii*) vi *Quich.* || fluctis C^{A} || circumlabitur *L* A^{A} C^{A}: circumlabit B^{A}.

LAVERE inde tractum est. Naevius Danae (6):

. . auri rúbeo fonte lávere *me* meminí manum.

Ennius Telamone (283):

stráta terrae lávere lacrumis véstem squalam et sórdidam.

idem Hecuba (164):

heú me miseram! intérii! pergunt lávere sanguen sánguine.

Lucretius lib. V (950):

lubrica proluvie larga lavere umida saxa.

Accius Medea (420):

lávere salsis vúltum lacrumis.

Varro *'Ανθρωποπόλει, περὶ γενεθλιακῆς* (39): 'et hymenaeus qui primo lavere alvum marsupio solet'.

idem *Ἑκατόμβῃ, περὶ θυσιῶν* (94):

pater út cruore láveret ararum ággerem.

Afranius Suspecta (302):

viden lávere lacrimis mé tuum collúm, pater?

|| LAVERENT etiam inde manavit. Ennius Andromacha (72):

nam ubi íntroducta est púerumque ut laverént locant
in clípeo.

Afranius Fratriis (187):

aquam éx aëno hauríre, quî laverént manus.

---

2 Lav.—est; 9 Lucr. lubr.—saxa; 18 Lav.—man.; 22 Afr. aq.—manus.

---

2 (Lav.—est) *post v. 3*: *huc transp. Quich.* || 3 auri *Delrius, Grotius*: animi: enim *Bue.* || iubeo: *corr. Bue.* || me *add. Grotius* || 4—5 *cf. 172. 19* (*s. v.* squalam) || 5 terrae (*E P*) *vel* terra (*H*) A^A: terra *rell. h. l.* || squalidam *codd. h. l.* (squalem P^1) || 6—7 *cf. 224. 10* (*s. v.* sanguis, neutr.); *466. 27* || 7 miserum *codd. h. l.* || sanguen sanguinem $B^A C^A$: sanguinem (*om.* sanguen) $L A^A$ || 13 alv. lav. *Mu.* (*troch.*) || 14—15 *cf. 466. 29* || 15 aggerum A^A || 16—17 *cf. 466. 31* || 17 vident ut *codd. 466*: vident *codd. h. l.* (viden *cod. N. Fabri*): viden tu *Me.* || metum *codd. h. l.* || 18 Lavere: *corr. ed. a. 1471* || 20 clypeo *Ald.*: cypeo (ci.) || 22 aeno *Bue.*: seno (sino D^A).

Plautus Amphitryone (1102):

póstquam peperit, púeros lavere iússit [ut] nos. accédimus.

|| inde imperativo modo lavite facit. Titinius Psaltria (86):

manus
lávite, mulierís, et capita vélate . . . . .

|| LAVI etiam positum pro lavari. Pomponius Petitore Herede (53):

íta velim faciás: iam pridem vólo lavatriná lavi.

SONIT, pro sonat. Accius Aeneadis aut Decio (2):

clamóre et gemitu témplum resonit caélitum.

idem Phinidis (569):

hac úbi curvo litóre latratu
undá sub undis labúnda sonit.

Ennius Hectoris Lytris (150):

aés sonit, frangúntur hastae; térra sudat sánguine. ||

Pacuvius Duloreste (113):

hymenaeúm fremunt
aequáles; aura résonit crepitu músico.

|| SONERE inde tractum est. Lucretius lib. III (156):

caligare oculos, sonere auris, succidere artus.

Accius Neoptolemo (470):

atque ádeo valvas sónere sensi régias.

---

25 inde — facit.

---

24 lavare *codd. Pl.*: laverent (?) *Mu.* || nos *Pl.*: ut hos *L* A^A B^A: hos C^A || occepimus *codd. Pl.* || **25** fecit A^A: fit (?) *Mu.* || **27** (mulieres H^1) || capite *L* B^A C^A || **28** Her. Pet. *edd.* || **29** latrinam *L* A^A B^A: latrinem C^A: *corr. Mu. post Lachm. comm. Lucr. 393* || *seq. 503. 32—35* || **31** fremitu (?) *Mu.* || **33** ac u. curbo || latrans *Scal.* || **36** aes *N. Faber*: et || **3** aula *Scal.* || **4—11** *stant post v. 24*: *huc transp. Iun.* || **4** I.

505 M.

idem [in] Atreo (223):

sed quíd tonitru turbída torvo
concússa repente aequóra caeli
sensímu' sonere?

|| SONVNT etiam inde manavit. Ennius Andromacha Aechmalotide (69):

nám neque iratí neque blandi quícquam sinceré sonunt.

Pacuvius Iliona (214):

ibo ád eam, ut sciscam quíd velint. — valvaé sonúnt.

EXPEDIBO, pro expediam. Pacuvius Atalanta (65):

nam quód conabar, cum ínterventum est, dícere,
nunc éxpedibo.

Accius Nyctegresia (490):

cuncta éxpedibo: id módo iusiurandúm date.

Pomponius Vernionibus (175):

séd qui utrosque errór vos agitat, éxpedibo . . .

Ennius Eumenidibus (135):

íd ego aecum ac iús fecisse éxpedibo atque éloquar.

NOLITO, pro noli. Lucilius lib. XXX (130):

nolito tibi me maledicere posse putare.

AXIM, egerim. Pacuvius Periboea (298):

ut quae égi, ago vel áxim, verruncént *bene.*

16—20 Exp.—date.

---

8 i. in atr. A^A: in *om. rell.* || 9 torbo (turbo A^A) || **12—15** *stant post v. 30: huc transp. ed. a. 1476* || **12** andromace ethemapotide || **13** quiquam: (*corr.* L^2) || **14** Pac. *add. Iun.* || **15** velit *ed. princ.* || balue || **17** conabor D^A || **19—20** Accius—modo *om.* C^A D^A || **20** cuncto: *corr. ed. a. 1471* || **22** sequi B^A || utroque: *corr. Munk.* || **24** accius fecisse: ac ius fuisse *Gulielm.* || ius atque aecum *Vahlen* || *seq. 4—11* || **25—26** *fort. post 28 collocand.* (*cf.* '*Non. Marc.*' *p. 29*) || **27—28** *cf. 185. 23* (*s. v.* verruncent) || **28** aut (*praec.* a) quaegi (*corr.* B^A) *codd. h. l.* || everruncen (-m) *codd. h. l.* (*om.* bene) || *seq. 503. 36—37.*

MANTAT, pro manet. Caecilius Hypobolimaeo Rastraria (87):

in vóltu eodem, in eádem mantat málitia.

ARTIVIT, pro artavit. Novius Dotata (16):

ártivit linguam ín palatum; coépit labias súgere.

idem Hetaera (41):

cúm natust, artívit matri intérfeminia fórtiter.

AVDIBO, pro audiam. Ennius Telamone (277): ||

móre antiquo audíbo, atque auris tíbi contra utendás dabo.

idem Pancratiaste (4):

"quo núnc me ducis?" — "úbi molarum strépitum audibis máximum."

Caecilius Nauclero (113):

nunc ábeo: audibis. praéterea, si dícis "filia rédeat".

† Progamo

FVLGIT, pro fulget. Lucilius Satyrarum lib. VII (32):

primum fulgit, uti caldum ex fornacibu' ferrum.

Pomponius Macco Sequestre (74):

símile est quasi cum in caélo fulgit própter lunam Lúcifer.

Lucretius lib. VI (160):

fulgit item, nubis ignis cum semina multa.

29—30 Mant.—mal.; 31—32 Art.—sug.; 35—1 Aud.—dabo; 7 Fulg. p. fulg.; 10 Pomp. sim.—Lucifer.

---

31 pro artivit L^1 || **32** labia (*seq.* s): *corr. Quich.* || suggere (H^1) *vel* surgere ($E^1 P$) A^A || **34** quom natust *C. F. Mueller.*: conatus || inter femina: *corr. Palmerius* || **1** neque $L\,A^A\,B^A$: atque C^A: atque (*Montepess., Oxon.*) *vel* neque (*Paris. 7665*) D^A || tu ibi—dato *Mu.* || utendos $C^A\,D^A$ || **3** molarum L^1: -rium $A^A\,B^A$: -riam C^A || **5** ab eo *Bue.* || dices *Bue.*: ditis *Ribb.* || **6** idem Pr. * * * *Grauert.* || **8** callum C^A || et furnacium (-tium): *corr. I. Dousa* || **10** similest *Mu.* (*i. e.* -is est) || quas: *corr.* D^A.

506 M.

item (VI, 214):

fulgit item, cum rarescunt quoque nubila caeli.

|| FVLGERE, correpte, pro fulgere. Lucretius lib. V (1094):

multa videmus enim caelestibus insita flammis
fulgere, cum caeli donavit plaga vapore.

Pacuvius Medo (229):

linguaé bisculis áctu crispo fúlgere.

Accius Bacchis (249):

laétum in Parnaso ínter pinos trípudiantem in círculis
ludo átque taedis fúlgere.

Lucilius Satyrarum lib. XI (1):

conventus pulcher. bracae, saga fulgere, torques
magni.

ES, pro esto. Lucilius lib. XXVIII (XXIX, 48):

coíce te intro ac bóno animo es!

Pomponius Maccis Geminis (70):

"bono animo es!" — "vídeo, erepsti prímiter de
pánnibus."

AMPLANT, pro amplificant. Pacuvius Teucro (337):

úbi poetae pró sua parte fálsa conficta † canant,
quí causam humilem díctis amplant.

15—17 Fulg.—caeli; 30 Ampl. p. ampl.; 32—35 Pac. qui—coepi.

---

13 item *add. Mu.* || **15** correpta e *Mu.* || **16** vidimus *L* A^A B^A || inlita *Lachm.* || **17** vapore *Lachm.*: vare *L* B^A: vere A^A C^A: vaporis *codd. Lucr.* || **19** bisulcae iactu *N. Faber* || **22** ludere *Scal.* || **23—25** *cf. 227. 31* (*s. v.* torquem, masc.) || **25** datis magni *codd. 227* (*q. v.*) || **27** coicite i. L^1 B^A: conicite i. A^A C^A: coniice te i. *Ald.*: coicito te i. *Lachm.* || **28—29** *cf. 154. 21* (*s. v.* primiter); *488. 33* (*s. v.* pannibus) || **29** quin bo. *codd. 154* || erepsti] derepis *codd. h. l.* || **31—32** *anap. metr., Grotius* || **31** canunt *Mu.*: aggerant *Bue.* || **32** quia B^A.

APERIBO, pro aperiam. Pomponius Vernionibus (173):

aperíbo; non possúm pati:
pórcus est quem amáre coepi, pínguis, non pulchér puer.

CVPIRET, pro cuperet. Lucretius lib. I (70):

perfringere ut arta
naturae primus portarum || claustra cupiret.

DICEBO, pro dicam. Novius Dapaticis (8):

"prímum quo dicébo."
"recté." "secundum quód dicebo." "eo mélius" . . . .

EDIM, pro edam. Caecilius Asoto (16):

níhilne, nihil tibi ésse quod edim?

Novius Bucculo (6):

quód editis, nihil ést; si vultis, quód cacetis, cópia est.

Pomponius Condicionibus (34):

víx nunc quod edim invénio: quidnam fíet siquam dúxero?

Plautus Poenulo (537):

ést domi quod edímus: ne nos tám *contemptim* cónteras.

FACITVR, pro fit. Nigidius Commentariis Grammaticis, lib. XIX (10): 'id quod dico, huiusmodi est: uti facit, *ποιεῖ*, ita facitur, *ποιεῖται* est'. — Titinius Quinto (95):

32—35 Pac. qui—coepi.

---

34 a peribo *Fleckeisen.* || 35 porcus *Scal.*: orcus || 36 pro cupiret A^A || 37 perfringe $L\,B^A\,C^A$ (*corr. Bamb.*): profringe A^A: confringere *codd. Lucr.* || 37—1 utar (-ur L^1) naturae $L\,A^A\,B^A$: utarnatura C^A || 2 dep. || 3 quod d. $A^A\,B^A$ || 4 eo m. est *Mu.* || 5. 6 Edi: *corr. ed. princ.* || 6 nihil nehil t. $L\,A^A$: nihilne t. C^A || 7 (buculo *P*): Buccullo *Mu.* || 8 editis *Ald.*: edisti || 10 quodnam C^A || 12 contemptim *om.* || 13 (-ces L^2) || Commentariorum Grammaticorum *Mu.* || 14 uti *Roth.*: tui || 15 *ποιετα* facitur tinaetaee (-ta esse A^A): *corr. Roth.*

"stúltitia
† cupidinis petunt cónsilium,
bonûm grátia parvi ut fáciatur."

EVENAT, pro eveniat. Ennius Hecuba (170):

senéx sum: utinam mortem óbpetam, priu' quam évenat
quod ín pauperie meá senex gravitér gemam!

FAXIM, fecerim. Ennius Phoenice (261):

plús miser sum, sí scelestim fáxim; quod dicám fore.

MONERIS, pro monueris. Pacuvius Armorum Iudicio (30):

. . . dic quid fáciam. quod me móneris, effectúm da.

idem Chryse (112):

di mónerint meliora!

NIVIT, pro ninguit. Pacuvius Paulo (4):

sagíttis nivít, plúmbo et saxis grándinat.

OBOEDIBO. Afranius Maritis (206):

meo ut óbsequere amóri, oboedibó tibi.

OPERIBO, pro operiam. Pomponius Praefecto Morum (147):

. . pater adést. negato esse híc me; ego operibó caput. ||

PARIBIT, pro pariet. Pomponius Buccone Auctorato (19):

sí praegnans non és, paribis númquam.

---

24 Mon. p. mon.; 27 Pac. di mon. mel.; 32 Op. p. op.; 33 Pomp. hic — caput.

---

17 cupidius *Both.* · *fort.* cupidi nostrum (*vel* nostri) || **18** bona gr. ut p.: bonum gr. p. ut *codd. Prisc. 801*: bonum gr. p. *codd. Prisc. 789* || **19—21** *cf. 494. 3* (*s. v.* pauperies) || **23** sim *Delrius, Vahlen* || scelestem A^A: -tum *ed. princ., Vahlen, fort. recte* || **25** e. dabo *Iun.* (*iamb.*) || **26—27** *cf. 74. 26* || **28** Nium C^A || **29** s. n. A^A: s. (*om.* n.) $L B^A C^A$: n. s. *Fleckeisen.* || **31** obsequerer: *corr. Ribb.*: obsequare *Neukirch.* || **33** adest *Bentin.*: at est || 'páter adest' — 'adést? negato' *etc. Mu.*

PERVENIBVNT. Pomponius Pythone Gorgone (159):

ó hominem beátum, quo illae pérvenibunt dítiae!

REDDIBO. Plautus Vidularia (fr. v):

égo servabo, quási sequestri détis; neutri réddibo.

REPERIBITVR, pro reperietur. Pomponius Anulo Posteriore (8):

. . id, credo, métuis, ne invidiaé siet,
cum némo, qui a te récipiat, reperíbitur.

Plautus [in] Epidico (151):

"quíd illa fiet fídicina igitur?" — "áliqua res reperíbitur."

Caecilius Obolo (119):

núnc enimvero est cúm meae morti rémedium reperíbit nemo.

POSSETVR, pro posset. Quadrigarius Annalium lib. I (33): 'cum non possetur decerni, utrius putaretur victoria esse'.

SAPIVI, pro sapui. Novius Virgine Praegnate (94):

quándo ego
plús sapivi, quín' fullonem cónpressi quinquátrubus!

VENIBO, pro veniam. Pomponius Maccis Geminis (65):

. . . . séro est: sexta, sí tibi placét, venibo.

POTERATVR, pro poterat. Caelius Annali lib. I (7): 'cum iure sine periculo bellum geri poteratur'.

|| POTESTVR, pro potest. Pacuvius Chryse (100):

siquá potestur ínvestigarí via.

23—24 Potestur—via.

3—4 Pythone (*Scal.*) Gorgone, o (*Guietus*) *Mu.*: pintone gorgonio || 4 ille: (*corr. Paris. 7666*) || 6 quasi *om.* $L A^A$ || sequestro *Prisc. gr. lat. I, 224. 4* || 8 ne tibi inv. *Both.* || invidia (invia L^1) desit: invidiae siet *vel* invidia inde sit *Both.*: invidia adsiet *Mu.* || 9 a *del. Passerat.* || repperitur C^A || 10 in *om.* A^A || 12 Obolostate *Me.* || 18 quin (qui in A^A): qui *codd. Prisc. I, 500. 1* || 20 si sexta C^A: sexta sib (*sic*) L^1 || 24 potest L^1 || -ria via A^A.

Quadrigarius Annali lib. III (47): 'adeo memorari vix potestur, ut omnes simul suum quisque negotium adorti essent'.

SOLUERIT, pro solitus sit. Caelius Annali lib. VII (45): 'duos et septuaginta lictoris domum deportavisse || fascis, qui ductoribus hostium ante soluerint ferri'.

VIVEBO. Novius Dapaticis (10):

tíbi, dum vivebó, fidelis éro.

DEPLORABVNDVS, pro deplorans. Plautus in Aulularia (317):

homo ád praetorem déplorabundús venit.

COCTVM, pro ad coquendum. Plautus in Aulularia (325):

solet íre coctum.

MACET. Plautus in Aulularia (564):

quia ossa ac pellis totust: ita macet.

7—8 Coc.—coctum.

---

26 potest: *corr.* Σ, *ed. a. 1471* || suum *ed. a. 1476*: sunt || adortei sient *Mu.* || 1 victores *Madv. Adv. II, 667* || facis: *corr. Me.* || 2 solver inferri $L\,A^A\,C^A$ || 3. 4 Vivebo H^3: Videbo *rell.* || 4 dum *Ribb.*: cum || 5—10 *secl. Mu.* || 6 v. d.: *corr. Hermolaus Barbarus*: plorabundus devenit *codd. Pl.* || 9 M. pro macilento pl. B^A || 10 totus est *codd. Pl.*: tenos || i. cura m. *codd. Pl.*

XI.

INCIPIT
DE INDISCRETIS ADVERBIIS.

HVMANITER. M. Tullius ad Pansam lib. I (1): 'de Antio fecisti humaniter: quem quidem ego semper dilexi meque ab eo diligi sensi'. — idem ad Axium lib. II (4): 'invitus litteras tuas scinderem: ita sunt humaniter scriptae'.

DISERTE et consuetudine dicitur et Afranio auctore in Divortio (51):

quod vúlt diserte páctum aut dictum.

|| DISERTIM dicere plane, palam Titinio auctore possumus, in Veliterna (150):

"hábui." —
"recté, disertim!"

Plautus in Sticho (241):

fuít disertim; *vérum* id usu pérdidi.

Accius Eurysace (350):

disértim id unum incómmodis defít meis.

Livius (Odyss. 6):

tuque mihi narrato omnia disertim.

---

13 — 510. 1 DE — contulit.

14—15 de A. *om.* D^A: de antiocho *codd. Prisc. II, 70. 13*: de Antistio *Quich.* || **15** quem] que in B^A || **16** idem D^A: *om. rell.* || axium L^1: auxium C^A (auxium *Paris. 7666*: auxivit *Lugd.*: auxilium *Bamb.*): attium A^A B^A || **19** quid *Mu.* || factum *Gulielm.* || **20** pl. pa. *secl. Mu.* || Titinnio *Bentin.*: lucio C^A D^A: lucilio L A^A B^A || **22—23** há. r. mé d. *Ribb.* || **25** verum *om.*

INSANITER. Pomponius Auctorato (17):

métuo illum: iocári nescit; lúdit nimium insániter.

SEVERITER pro severe dici auctoritas veterum iubet. Titinius Prilia (67):

severíter
hodié || sermonem amíca mecum cóntulit.

CONMVNITVS, pro conmuniter. Varro Rerum Divinarum (I, 32): 'etenim ut deos colere debet conmunitus civitas, sic singulae familiae debemus'.

BLANDITER, pro blande. Titinius Gemina (57):

ut cum ea primum blanditer conparemus conloqui.

CELERE, pro celeriter. Pacuvius Paulo (2):

núnc te obtestor célere sancto súbveni censórie!

Ennius Satyrarum lib. I (3):

dúm quidquid des célere.

BENIGNITER, pro benigne. Titinius Gemina (49):

nímium te patrócinari cénseo benígniter.

FESTIVITER, pro festive. Novius Geminis (40):

ó domus paráta pulchrae fámiliae festíviter!

AVARITER, pro avare. Plautus Curculione (126):

hoc víde ut ingurgitat ímpura in se mérum avariter . . . . . .

---

509. 13—1 DE—cont.; 11—15 Ben.—pro avare.

---

31 locari: *corr.* B^A || **32** dicitur L^1 || **1** amica $A^A B^A$ (*cum codd. Prisc. II, 70. 19*): amita $L^1 C^A D^A$ || **2** Conmonitus (Comm.) $L A^A$ || communiter || **3** ut enim d. L^1 || coleret: *corr. Iun.* || **5—6** *cf. 256. 18* (*s. v.* conparare, confirmare et constituere) || **6** ea *codd. 256*: ca C^A: da $L A^A B^A$ || conparamus (comp.) *codd. h. l.*: nos conp. *Ribb.* || **7** Pacuvius *Iun.*: novius: Novius * * * Pacuvius *Mu.* || **8** censorio *Ribb.* || **10** dum] da *vel* dane *Gulielm.* || des, des Σ || **12** sentio *Me.* || **14** pulchre familia $C^A D^A$.

Quadrigarius Annali lib. XXI (88): 'crudeliter ille, nos misericorditer; avariter ille, nos largimur'. — Cato de Praeda Militum Dividenda (70, 3): 'fraudulenter atque avariter'.

AMICITER, pro amice. Plautus in Persa (255):

quiá meo amico amíciter hanc cómmoditátis copiam
danúnt.

Pacuvius Duloreste (131):

nunc ne íllum expectes, quándo amico amíciter
fecísti.

PROBITER. Varro Octogesi (342):

póstquam ávida libídó rapere ác caédere coépít
séque ópifició nón probitér clépere.

MVNDITER, pro munde. Plautus in Poenulo (235):

nam cúm séduló múnditér nós habémús,
ut aegre amatorculos invenimus!

SAEVITER, pro saeve. Plautus in Poenulo (335): ||

aha, tam saéviter!

idem in Trinummo (1060):

a, nímium, Stasime, saéviter!

Accius Astyanacte (174):

ferúm feroci cóntundendum inpériost, saevum saéviter.

18—20 Cato de—pro amice; 24—25 Pac. amiciter fec.; 32 Saev. p. saeve.

---

18 largiter *Bentin.* || 21 quia] quam (*seq.* m) || 24 ne hilum *Scriver.* || quam C^A || 26 Prohibiter $L A^A$ || 27 ac caedere *Mu.*: a concedere A^A: ac concedere $L B^A C^A$: ac comedere *Roeper.* || 28 *cf. 20. 17* (*s. v.* clepere) || opifice *codd. h. l.* || fepere *codd. h. l.* (sapere H^2) || 31 vix aegreque am. *codd. Pl.* || 1 ala *vel* aca L^1: ana A^A (H^1 *n. l.*) || 3 ha (aha) nimium *codd. Pl.*: animum || 5 imperiost *Voss.*: inperisit (imp.) || *a* saevum *nov. lemma.*

511 M.

Ennius Phoenice (266):

saéviter suspícionem férre falsam fúttilum est.

Afranius Simulante (301):

saéviter ferre haéc te simula et gnátam ab illo abdúcere.

Ennius Hectoris Lytris (145):

saéviter fortúnam ferro cérnunt de victória.

MAESTITER, pro maeste. Plautus in Rudente (264):

sed únde vós
íre cúm úvidá véste dícam, óbsecró,
tam maéstiter [veste] vestítas?

PROPRITIM, pro proprie. Lucretius lib. II (975):

quid? genus humanum propritim de quibus auctumst?

AMPLITER. Lucilius lib. XIII (6):

nam sumptibu' magnis
extructam ampliter atque *apte* cum accumbimu' mensam.

Pomponius Herede Petitore (54):

heús aptate, púeri, munde atque ámpliter convívium.

Plautus in Sticho (692):

sát est servo hominí modeste fácere sumptum quam ámpliter.

Accius Diomede (282):

benígne et pro benefício largi atque ámpliter.

---

7 Enn. saev.—futt. est; 16—17 Propr.—actus.

---

7 futtulum D^A || 9 simula et *Gulielm*: simulet || **11** fortuna: *corr. Ribb.* || ferri *Iun.* || **13—14** vos ire *codd. Pl.*: vorsire || **14** vivida C^A || **15** veste *om. codd. Pl.* || vestitus || **16—17** *fort post v. 26 collocand.* (*cf.* '*Non. Marc.*' *p. 29*) || **16** pro *om.* A^A || **17** actus: factumst *Lambin.* || **20** ambiter C^A || apte *add. Mu.* || ac decumanam acc. *Lachm. comm. Lucr. p. 302* || mensa: *corr. ed. a. 1476* || **21—22** *cf. 234. 35* (*s. v.* aptum) || **24** sat est] sa C^A: satiust *Guietus* || servi || mo. melius fa. *codd. Pl.* || **25—26** *cf. 470. 31* (*s. v.* largi).

ALIQVANTISPER [TANTISPER]. Quadrigarius Annali lib. VI (60): 'aliquantisper pugnato nihil promovet Poenus'.

Caecilius Fallacia (44):

nam si ílli, postquam rém paternam amíserant,
egéstate aliquantísper iactatí forent.

Caecilius † Fallacia (51):

"velim paulísper te opperíri." —
"quantísper?" — "non plus tríduum."

Pomponius Dotata (43):

"possum éxorare te út recedas á me paulispér modo?" —
"quantísper sat habes." ||

DVRITER, pro dure. Terentius in Andria (74):

primo haéc pudice vítam, parce ac dúriter
agébat.

Novius Zona (99):

dúriter me habére,
vigilásse.

Afranius Privigno (251):

vivāx vetus quam dúriter nunc cónsulo tergó meo!

Ennius Phoenice (265):

quám tibi ex ore orátionem dúriter dictís dedit!

Caecilius Fallacia (42):

"nam quam dúriter
vos éducavit átque asperiter!" — "nón negat."

27—28 Aliq.—Poenus; 33—34 Caec. vel in—trid.; 1—3 Duriter—ag.; 12—13 Caec. numquam—educavit.

---

27 tantisper A^A: *om. rell.* || Al., Tant., Paulisper, Quantisper *Mu.*: *fort.* Al. ut tant. || 28 pugno $C^A D^A$ || 30 -runt *Ribb.* || 31 iactatio L^1 || forent * * * *Quich.* || 33 operiri || 2 primum *codd. Ter.* || 8 vibex (?) *Buc.*: bibax *Iun.* || consulto: -lo *Me.*: -lis *Iun.*: -lit *Ribb.* || 12 numquam D^A || 12—13 quin—educarit *Both.* || 13 (educavi $E^1 P$) || asperiter *Both.*: aspere: aspereque *Scal.* || atque aspere vos ed. *Grauert.*

512 M.

CAVTIM, pro caute. Accius Alphesiboea (77):

sed tibi caútim est adeundum ád virum.

idem Philocteta (541):

contra ést eundum caútim et captandúm mihi.

STRICTIM. Cicero de Oratore lib. I (162): 'quasi per transennam praetereuntes strictim aspeximus'. — Sallustius (Cat. 4, 2): 'strictim, ut quaeque memoria digna videbantur, perscribere'.

FIRMITER, pro firme. Lucilius Satyrarum lib. X (2):

fluctibus a ventisque adversis firmiter essent.

idem lib. XII (3):

firmiter hoc pariterque tuo sit pectore fixum.

Afranius Augure (12):

hoc haéret, at haud clamór oritur, sed spíritum firmiter ínstat.

M. Tullius de Republica lib. VI (2): 'firmiter enim maiores nostri stabilita matrimonia esse voluerunt'.

FIDELE, pro fideliter. Plautus Captivis (439):

fác *fidelis sís* fidele, cáve fidem fluxám feras.

AEQVITER, pro aeque. Pacuvius Atalanta (73):

cóncertare ac díssentire pártim da rursum aéquiter.

Accius Antenoridis (119):

ad populum intéllego
referúndum, quoniam horum aéquiter senténtiae
fuére.

18—21 Str.—Firmiter; 24 Lucil. firm.—fixum.

18—19 *cf. 180. 17* || 20 perscriberem || 22 a venentisque *L B^A* || aversis: *corr. ed. a. 1476* || 24 probiterque *Gulielm.* || 26 ut aut (haud *Lugd., Bamb.*): *corr. Ribb.*: utut *Neukirch.* || clamos *Mu.* || sei *Mu.* || spiritus *Neukirch.* || inflat *Ribb.*: insit *Mu.* || 30 fid. sis *codd. Pl.*: *om.* || fideli *codd. Pl.* || geras *codd. Pl.* || 32 concentare *Ribb.* || ac disceptare *Mu.* || partem: partim *ed. a. 1471*: partes *Mu.*: parti ac *Ribb.* || cursum: *corr. Both.* || aequiter *om. C^A* || 35 referunt dum *A^A* || q. h.] quorum *C^A*.

Livius Aegistho (2):

nam ut Pérgama
accénsa et praeda pér participes aéquiter
partíta est. ||

PVBLICITVS, pro publice. Lucilius Satyrarum lib. XII (4):
huic homini quaestore aliquo esse opus atque chorago,
publicitus qui mi atque e fisco praebeat aurum.

idem lib. XVI (1):
publicitus vendit tamen atque extrema ligurris.

Plautus Amphitryone (161):
hospitio publicitus accipiar.

Caecilius Plocio (185):
ibo domum: ad plebem pergitur; publicitus defendundum est.

Pomponius Campanis (27):
dántor Dossenno et fullonibus públicitus cibária.

PROTERVITER. Ennius Pancratiaste (2):
quis ést qui nostris fóribus tam protérviter?

IGNAVITER, pro ignave. Lucilius Satyrarum lib. XVI (2):
cur tam ignaviter, hoc praesertim tempore, quaeris?

MVTVITER, pro mutuo. Varro Octogesi, [lib. I] περὶ νομισμάτων (346):
víve meque amá mutuiter!

---

1 Publ. pro publice; 5 Lucil. publ. vendit; 7—9 Plaut. hosp.—def. est; 14—15 Ign.—quaeris.

---

38 pergam (*seq.* a): *corr. Iun.* || 39 praedam: *corr. Iun.* || 1 XV *C*^{A} || 2 hemini *L*^{1} || corago || 3 pisco: *corr. Gulielm.* || 5 vendis *Bentin.* || 7 accipiat || 9 *anap. an iamb.?* || d. i. *Grauert.*: ibi demum *Both.* || peragetur *Ribb.* (?): peragitur (*vel* peragitor) *Mu.*: pergitor *Spengel.* || 11 datordosenno: *corr. Guietus, Ribb.* fulloni *Mu.* || publiciter: *corr. ed. a. 1471* || 12. 13 (Propt- *PE*) 13 qui est qui *B*^{A} || 15 quaeris] curas *Mu.* || 16 II *A*^{A} || lib. *om. ed. princ.*

PERSPICACE, pro perspicaciter. Afranius Divortio (59):

quam pérspicace, quám benigne, quám cito!

ASPRITER. Sueius Pullis (fr. II):

úbi tu nequaquám cubares áspriter.

CELERANTER, pro celeriter. Accius Antenoridis (123):

séd quis hic est qui mátutinum cúrsum huc celerantér rapit?

DAPSILE. Pomponius Rustico (161):

"quid núnc vis fieri?" — "vérrem sume dápsile ac dilúcide."

EXQVISITIM. Varro Aiace Stramenticio (18): 'acre aeger medicos exquisitim convocabas, ut convalesceres'. HILARE. M. Tullius de Oratore (III, 30): 'quis umquam res praeter hunc tragicas paene comice, tristis remisse, severas hilare?' — Afranius Privigno (243):

et ‖ própter patruelém tuam
constítuit, hilare anhélans, deiectá coma.

FESTINATIM, pro festinanter. Pomponius Asinaria (13):

exsílui de nocte ád molam fullónis festinátim.

Sisenna Hist. lib. IV (65): 'praetor festinatim de castellis ad castra maxima peditis conducit'. PVGNITVS, pro pugnis. Caecilius Fallacia (49):

nisi quidem quí se malit púgnitus pessúm dari.

22—23 Cel.—rap.; 3 Fest. pro fest.; 5—6 Sis. fest.—cond.

18—19 *cf. 515. 35* ‖ 20. 21 Aspiter: *corr. Mu.*: Asperiter *Ald.* ‖ 20 Sueius *Mu.*: ueius ‖ pulis: *corr. Ald.* ‖ 21 nequamquam $L\,A^A$ ‖ 23 c. hunc $C^A\,D^A$ ‖ 25 sumen *Bue.* ‖ del. $L^1\,C^A$ ‖ 26 -titio A^A: -tio C^A ‖ hac re *Turneb.* ‖ 27 convocabat *Turneb.* ‖ convalesceret: *corr. Popma* ‖ 28—30 (rem.) *cf. 383. 17* ‖ 30 seberas A^A: seheras $L\,B^A\,C^A$ ‖ 2 delecta: *corr. Ald.*: disiecta *Both.* ‖ 3 Asina *Ritsch. Parerg. 142, Mu.* ‖ 4 fullone: *corr. Laurenberg.* ‖ 5 praeter f.: *corr. Bentin.*: praef. *Roth.* ‖ 6 maxima * * * (?) *Mu.* ‖ pedites D^A ‖ 7 pro pugnus A^A: *secl. Mu.* ‖ 8 n. quis est qui *Madv. Adv. II, 667* ‖ sese *Guietus, Both.*

IGNAVITER. Quadrigarius Annali lib. II (37): 'et qui ibi erant non ignaviter potando eum diem pro meliore habuerunt'.

FVTTILE, futtiliter. Ennius Phoenice (267):

. . . . út quod factum est fúttile, amici, vós feratis
fórtiter.

HVMANITVS. Turpilius Paedio (165):

quare ésse dicat quísquam illum hominem aut quídquam
facere humánitus?

Cassius Hemina Hist. lib. IV (35): 'qua fini *omnis res* atque omnis artis humanitus aguntur'. — Afranius Repudiato (289):

quanto fácilius
égo, qui ex aequo vénio, adducor férre humana humánitus!

INIMICITER. Accius Didascalicorum lib. I (3):

plácáre ferócem hóstem inimícitérque accénsúm.

MEMORE, pro memoriter. Pomponius Philosophia (109):

"érgo, mi Dossénne, cum istaec mémore meministi, índica,
quí illud aurum abstúlerit." — "non didici háriolari grátiis."

INMORTALITVS. Turpilius Hetaera (88):

satine út meum cor voluptátibu' dat?
inmórtálitús se óbtulít mi haec facúltás.

LARGITVS, pro large. Afranius Materteris (212):

. quî istuc est? quid flés? quid lacrimas lárgitus?
prolóquere.

---

10 putando: (*corr. Lugd.*) || 12 animi *Ribb.*: animis *Mu.*: a me *Bue.* || fueratis: *corr. ed. princ.* || 14 Humaniter: *corr. ed. princ.* || 15 dicas L^1 || 16—17 *cf. 205. 15* (*s. v.* finis, fem.) || quare f. omnis artis atque (*om.* o. r.) *codd. h. l.* || 17 humanitas *codd. 205*: -ter *h. l.* || *fort.* utique hum. || 18 fallacius (-tius) C^A || 19 equo || fere || humanitas A^A || 21 placere *L* || host. fer.: *corr. Lachm.* || 23 nidos sed ne: *corr. Me.* || meminit *codd. Prisc. II, 77. 11* || 24 gratis || 26 ut se m. *Grauert.* || 29 quid i. C^A || lacrimas *om.* C^A || largitu L^1: largitum C^A.

IRACVNDITER. Caecilius Subditivo (78):

quaesó || ne temere hanc rém agas, [et] ne iracúnditer.

MINVTIM, pro minute. Lucilius lib. V (39):

dic, quaenam cogat vis ire minutim
per commissuras rimarum, nocti' nigrore.

PARCITER, pro parce. Pomponius Verre Salvo (179):

nolo párciter.
támquam frater míhi sis, medium abdómen tecum dívidam.

SVPERBITER. Afranius Purgamento (285):

illa superbiter imperat.

Naevius Belli Pòenici lib. VI (46):

superbiter contemtim conterít legiones.

LONGINQVE et LONGITER, pro longe. Ennius Andromacha Aechmalo. (63):

annos múltos longinque á domo
bellúm gerentes súmmum summa indústria.

Lucretius lib. III (676):

non, ut opinor, id a leto iam longiter errat.

PERPLEXIM, pro perplexe. Plautus in Sticho (76):

útrum ego perplexím lacessam orátione ad húnc modum

31—1 Irac.—irac.; 8—9 Sup.—sup. imperat.

---

1 et *om. ed. princ.* || 3 quaenam *Mu.*: quam || vis] tus C^A || 4 nigrere C^A || 5—6 Verre Salvo; nolo *Ribb.*: verresalbeolo (-ere-, -lve-): Verre; salve! te volo *Mu.* || 7 abdomeri (*Lugd. Bamb.*) *vel* -mei (*Paris. 7666*) C^A || 8—9 Afr. Privigno; amanti *Lipsius* || 9 imp. sup. *Quich.* || 10—11 *cf. 516. 1* (*s. v.* contemtim) || 11 contentim $L A^A$ (*non P*) B^A || 12—15 *cf. 402. 3* (*s. v.* summum, gloriosum, laudabile) || 12 Accius *codd. h. l.*: Accius * * * Ennius *Mu.* || 12—13 andromache eimalo (-la C^A) (*cf.* '*Non. Marc.*' *p. 116*) || 17 lecto B^A || longius errat *codd. Lucr.*: longiter rati || 19 orationem (-ne *P*).

Hemina Historiarum lib. I (10): 'prudens perplexim, σκοτεινῶς scribit'.

SANITER. Afranius Megalensibus (219):

adesto! adséntio
te nón amare mé cordate ac saniter.

RARENTER. Caecilius Pausimacho (135):

edepól voluntas hómini rarentér venit.

Novius Exodio (24):

múltum ames, paulúm des, crebro vénias, rarentér . .

Ennius Andromacha (66):

séd quasi aut ferrum aút lapis
durát, rarenter gémitum conatúr † trabem.

Pomponius Ergastylo (45):

lónge ab urbe vílicari, quó erus rarentér venit.

Livius Tereo (24):

rárenter veníto.

PERSPICACE. Afranius Divortio (59):

quam pérspicace, quám benigne, quám cito,
quam blánde! quam matérno visast péctore!

24—25 Rar.—venit.

---

20 scottino (-nos *P*) (*seq.* s): *del. Passerat. ap. Me.*^{1} || **22** *fort.* 'at esto' (*Neukirch.*) 'at sentio.' || a! sentio *Mu.* || **23** cordate *Ribb.*: adorate *L* A^A C^A: adorare B^A || **25** volumtas L^1: voluptas *Palmerius* || **27** r. feras *Bue.*: r. petas *Mu.* || **29** aut *prius om.* B^A C^A || **30** conatur gravem *vel* conatu trahens *Fruter.*: conatur trahens *Vahlen* || **31—32** *cf. 164. 23; 186. 2* (*s. v.* vilicari) || **31** Pomp. *om. codd. h. l.* || **32** aequo (eq.) *codd. h. l.* || rus A^A (?) C^A || **34** vento L^1: venio B^A: venito A^A: venio (*Lugd. Bamb.*) *vel* venit (*Paris. 7666*) C^A || **35—36** *cf. 513. 18* || **37** viast C^A: vias A^A B^A: vius L^1 (*praec.* no): visast *vel* visa's *Ribb.*

CONTEMTIM, contemnenter. Naevius Belli || Poenici lib. VI (46):

superbiter contemtim conterit legiones.

TEMERITER. Accius Amphitryone (96):

hócin re est, quo tú tam temeritér meam benevoléntiam
ínterisse es rátus?

RESTRICTIM, pro restricte. Afranius Thaide (332):

éaque ferme sé dedere mélius consultóribus,
quám restrictim cógitata atque ómnibus ratiónibus.

PRAECLARITER. Quadrigarius Annali lib. III (48): 'et ita rebus praeclariter gestis Romam reverterunt'.

TORVITER. Pomponius Auctorato (18):

occídit taurum tórviter; me amóre sauciávit.

Ennius lib. I (Ann. 258):

ast hic, quem nunc tu tam torviter increpuisti.

PVRITER. Pomponius Aruspice vel Pexore Rustico (10):

"búcco,
puríter fac uti tractés." — "lavi iam dúdum manus . . ."

Novius Virgine Praegnate (96):

séquere me.
púriter voló facias igni átque aqua volo hunc áccipi.

4—5 Tem. hocin—rat.; 19—20 Puriter. Nov. seq.—facias.

1—2 *cf. 515. 10* (*s. v.* superbiter) || **4** hoccine est *Delrius* (quod *H*): quor (?) *Mu.* || tam tem. tu *Ribb.* || **5** esse r. A^A || **6** Restrictum: (*corr. Lugd. Bamb.*) || **7** firme $B^A C^A$ || se d. *Bue.*: sedere: cedere *v. d. ap. Quich.* || **8** utque (-ae) $L A^A B^A$ || **11. 12. 14** Torbiter || **12** me amores amavit: *corr. Lipsius* || **13** lib. I *Scal.*: lupi || **14** ic || **15** pectore: *corr. Ribb.*: Petitore *Roth.* || **17** furiter $L^1 A^A C^A$ || lauuandunum C^A || **20** f. puro i. *Ribb.* || accipere Verecunditer $L A^A B^A$: accipere (*Paris. 7666*) *vel* accipiter (*Lugd. Bamb.*) Ver. C^A: accipi Rev. *C. F. Mueller. prosod. Pl. 610*: accipier Rev. *Ribb.* || accipere hanc volo *Munk.*

REVERECVNDITER. Pomponius Macco Virgine (75):

praéteriens vidít Dossennum in lúdo reverecúnditer
nón docentem cóndiscipulum, vérum scalpentém natis.

CERTATIM. Vergilius Aen. lib. III (290):

certatim socii feriunt mare et aequora verrunt.

Sisenna Hist. lib. III (28): 'atque armis de vita certatim dimicare nitebatur'.

ABVNDE. Sisenna Hist. lib. IV (101): 'profuse atque abunde semper usi magnum pondus auri argentique'. ||

MISERITER, [pro] misere. Laberius (149):

maéreo: mens íncorrupta míseriter corrúmpitur.

PROPERITER. Serenus (16):

animúla miserúla properíter abiít.

24—25 Cert.—verr.; 28—13 Ab.—mulier.

---

22 vidit *Both.* || dos sensum C^A: duos sensum $L A^A B^A$: *corr. Both.* || 23 cor discipulum (*gen.*) (?) *Mu.* || 27 (nitebantur *Bamb.*[1]) || 28 perfuse (-ae): *corr. Lips.* || 29 semper *om.* D^A || 1 pro *om.* $L^1 C^A D^A$ || 2 mareo $L^1 C^A$: marceo *Mu.*: Marco (*tit. fab.*) *ed. princ.* || 3 Catullus: *Sereno dat Diomedes p. 513. 10* Catullus (LXIII, 49) patriam allocuta maestast ita voce miseriter. Prop. Ser. *Mu., fort. recte* || 4 abit.